

J. GUIGNON

IDO-AKADEMIANO

EXPLIKO = LIBRETO

DI

La Delmas-Tabeli Helpanta

por

la praktikal docado
di la moderna lingui
per la direkta metodo e l'imaji

IDO-KONTORO

THAON-LES-VOSGES

VOSGES — FRANCE

J. GUIGNON

IDO-AKADEMIANO

EXPLIKO = LIBRETO

DI

La Delmas-Tabeli Helpanta

por

la praktikal docado
di la moderna lingui
per la direkta metodo e l'imaji

IDO-KONTORO

THAON-LES-VOSGES

VOSGES — FRANCE

A

Sioro Markezo L. de Beaufront

Ni dedikas la yena libreto

*Kom modest expresuro di gratitudo,
Okazione di lua sepadekesma aniversario.*

3 oktobro 1925, la Vogesiana Idisti.

KONSTATO

L'Akademio Idista konstatas, ke la linguala formo prezentita en ica " **Ido-Expliko-Libreto** " esas la oficala formo di la linguo internaciona Ido, quala ol rezultis de la labori di la Linguala komitato di la Delegitaro por l'adopto di Linguo Internaciona, di lua konstanta komisitaro e la decidi dil Akademio Idista.

8 février 1926.

La prezidanto,
F. SCHNEEBERGER.

Le dépôt du présent ouvrage a été effectué conformément aux lois françaises et aux conventions internationales.

Tous droits réservés. — Reproduction interdite.

PREFACO

On postulas de me prefacizar ta libreto !

Ka prefacizar esas utila ? Kad on lektas la prefaci ?

Se me esus certa pri tala lekto, me skribus kelka linei por indikar la skopo di ca libreto.

Nu ! me supozez ke on lektos ta prefaco ! Yen lo dicenda.

La skopo di ca libreto esas satisfacor l'expekto dil Idistaro.

Omnaloke ed omnadie nia samideani repetas : « Dum mult yari me lektis Ido-revui, e me tre bone komprenis e komprenas oli, ma kande me renkontras samideano, me ne sucesas fluante konversar pri irga temo ! »

Ni inquestis ed agnoskis ta nehabilesio; e yen, segun nia judiko la « pro quo » :

Irga revuo ofte traktas temi pri cienco pura, pri etiko, pri arto o pri literaturo, ed ordinare la sama vorti sempre rilektesas e riaparas tra olua pagini. — On povas lektar revui e multa libri, nultempe on trovos en oli la konversala vorti komunuza ed omnadia, nultempe on renkontros ula vorti quale bracho, bretelo, kaldrono, korkotirilo, e. c., e. c...

Tamen Ido devas esar ne nur linguo ciencala, artala, etikala, ma anke ol devas esar praktikala linguo.

Ni opinionis ke mikra libro esus utila al Idistaro : libreto en qua esus maxim multa vorti komunuza en tre poka pagini !

Taspeca libreton on darfus lektar plurfoye singlayare e pro ta lektado on merkus la vorti di la ordinara vivo.

Ta libreto dezirinda esas la yena.

Irgu qua uzabos lu kom Ido- « vademecum », rapide sucesos fluante parolar nia helpo-linguo internaciona.

Ni dankas l'editero sioro Delmas qua yurizis ni uzar lua praktikala libreto, precipue pro ke ol esas facile uzebla en irga linguo nacionala. Fakte, de nun (po la sama preco kam ta dil Ido-libreto) on povas komendar de la Ido-Kontoro en Thaon-les-Vosges (Vosges) la korespondanta libreti Angla, Flandrana, Franca, Germana, Hispana, Italiana, Rusa. Uzar ica tradukuro esus marveloza moyeno praktikala, nam pos lektir e rilektir la Ido-libreto, komparante kun sua nacionala linguo; pos sucesir komprenar omno, singlu obtenus mem plu bona rezultajo uzante la libreto nacionala exercente su per tradukar a Ido la vorti parlek-tita.

La numeri relatas kun la belega tabeli qui editesis segun duopla modelo : murala tabeli e kayera tabeli. Ta tabeli esas utila precipue en la Ido-kursi publika, segun la direkta metodo, t. e. per praktikala konversado pri la temi sugestita da la imaji e diversa ceni.

Nun ni diletas deklaras ke ni prizentas ica verketo kom ora buketo a sioro markeza L. de Beaufront, okazione di lua sepa dek yari. Ol proklamos koram l'Idistaro : « Konstatez quante praktikala, logikoza e harmonioza esas ta linguo helpanta di qua il esis ed esas la patro tante experta e devota. »

Dezirez, ni omna dezirez ke il povez longatempes parlaborar ta splendid entraprezo qua vere esas un de la maxim bela inter la homala solvuri.

J. GUIGNON.

EXPLIKO - LIBRETO

DI

la Delmas - tabeli helpanta

~ ~ ~

UNESMA SERIO

TABELO N° 1

La skolo, la liceo, la docochambro.

DESKRIPTO GENERALA.

1. — Ica tabelo reprezentas **docochambro** en **liceo**. En ica docochambro esas ok **tabli** ⁽¹⁸⁾ ed ok **benki** ⁽³²⁾. Sur singla benko sidas tri lernanti. La **docisto** ⁽⁷⁾ sidas sur **stulo** ⁽⁸⁾ en sua **katedro** ⁽⁶⁾.

2. — Sinistre di la katedro trovesas **armoro** ⁽¹⁵⁾ **vitrizita**. Dextre esas la **nigra tabelo** ⁽¹⁾ kun la **vishilo** ⁽²⁾ e la **kreto** ⁽³⁾.

Super la katedro pendas **mural tabeli** ^(9, 11, 12) e **mapo** ⁽¹⁰⁾.

3. — Ne omna lernanti sidas en sua **plaso** ⁽¹⁷⁾. Ioannes ⁽⁴⁾ stacas an la tabelo, il tenas la **vishilo** ed efacas la **geometrial figuri**.

Petrus esas proxim la katedro, il kolektas la **skribo-taski** ⁽⁵⁾, ed adportas li al docisto.

4. — **Ica** docisto esas la docisto pri la **vi-vanta lingui**. Il docas a la lernanti parolar, lek-tar e skribar stranjera lingui (**Germana, An-gla, Hispana, Italiana, Rusa o Franca**).

5. — La docochambro esas tre vasta et tre klara. En la fundo esas larja **fenestro** kun du **postigi** ⁽⁷⁸⁾ e la **pordo vitrizita** por aerizar e lu-mizar olu.

Ica docochambro ne esas kolda. En la mezo esas por varmigar ol tre bona **furnelo** ⁽⁴⁶⁾ kun lua **tubo** ⁽⁴⁵⁾.

An la parieto esas fixigita **vest-hoki** ⁽⁵⁸⁾, de li pendas la kapvesti e la manteli di la skolani.

LA LUDO-KORTO

6. — La **horlojo** ⁽⁶³⁾ indikas non kloki e kin minuti.

La **amuz-tempo** ⁽⁷⁶⁾ jus finis e la leciono rikomencas. L'amuzeyo situesas en la **korto** ⁽⁷⁵⁾. Ni vidas kelka lernanti qui ludas. **Submaestro** ⁽⁷⁴⁾ surveyas li.

7. — En la korto ni pluse vidas diversa personi, nome l'**inspektisto** ⁽⁷³⁾, la skolestro (**liceestro**) ⁽⁷¹⁾ e la **censoro** ⁽⁷²⁾.

L'inspektisto inspektas la skoli, la liceestro direktas la liceo, la censoro surveyas la studii.

La quaresma persono esas la **pordisto** ⁽⁷⁷⁾. Il portas sub brakio registro por enskribar l'absenti.

8. — En la fundo di la korto esas la **gimnas-tikal aparati** ⁽⁷⁰⁾ e la laboreyo por la **manu-labori** ⁽⁶⁹⁾.

Dextre dil tabelo ni videskas la **doco-cham-bri** pri **muziko** e **desegno**.

9. — La lernanti dil unesma benko dextre dil katedro esas **Henrikus** (*), **Stefanus** e **Karolus**.

Henrikus esas tre atencoza e laborema, il askoltas la docisto.

Sur sua tablo il havas **kayero** ⁽²⁸⁾, **libro** ⁽²⁹⁾, **lexiko** ⁽³⁰⁾ e **skribiluyo** ⁽³¹⁾. Lua libro havas multa **pagini**, singla chapitro kontenas plura **paragrafi** e singla **lineo** multa **vorti**.

Lua vicino Stefanus ⁽²⁴⁾ esas fervoroza. Il notas sur sua kayero la leciono por la sequonta foyo. Il havas bela **skribo-formo**. Lua libro esas klozita. Ni vidas nur la **kovrilo** ⁽²⁷⁾. Proxim lu trovesas lua **kompaso** ⁽²⁶⁾.

Karolus ⁽²³⁾ tenas per la manuo sua libro, il apertas olu por rilektar sua leciono. Il havas, quale singla lernanto, **inkuyo** ⁽²⁵⁾ avan su. Il esas obediera.

10. — An la tablo apuda esas **Ludovikus**, **Antonius** e **Paulus**. Ludovikus recitas sua **leciono** ⁽²²⁾ e respondizas la **questioni** dil docisto. Antonius ⁽²¹⁾ esas tre neatencoza, mem kelkafoye la docisto punisas lu. Paulus ⁽²⁰⁾ esas bona kamarado, afabla et komplezema. Il esas tre atencoza.

(*) Por la *baptonomi* on konsilas anke transskribar li segun la formo Latina. To esas l'unika moyeno eskapar divergi sennombra. Cetere quale selektar inter *Giovanni*, *Jean*, *Johann*, *Jen*, *Hans*, *Jake*, *Juan*, e. a. ? Ke ni l'espero vortaro

LA MALA LERNANTI.

11. — Dop Henrikus trovesas **Georgius** ⁽³⁸⁾. Il ne esas mala kerlo, ma il esas **babilema**, neatencoza e petulema. Lua **frivoleso** e **desobediemeso** efektigas **trublo** dum la leciono ed ofte il meritas sever **averto**. Lua **klado-kayero** ⁽³⁵⁾ esas sordida, il **inko-makulizas** lu per sua **plumo** ⁽³⁴⁾, pro to, il sempre uzas sua **efakokauchuko** ⁽³⁶⁾; lua **kayeruyo** ⁽³³⁾ esas lacerita, nam il esas tre neglijera. Pro quo il kunportas sua **krayoniero** ⁽³⁷⁾ en la docochambro di la vivanta lingui ?

Lua vicino Edmundus ⁽³⁹⁾ ne amas lu. Il esas advere kelke indolenta, ma il esas tacera e tranquila. Il ne babilas; ma, vice askoltar, il preferas lektar la **rakonti** di sua **lekto-libro**.

La triesma lernanto di ca benko esas **Ludovikus** ⁽⁴⁰⁾. Il esas diligenta. Il skribas sur blanka **paperfolio**. Avan su, il pozis sua **absorbiva papero** ⁽⁴¹⁾.

12. — La lernanti dil duesma benko, sinistre dil docisto, esas tre yuna. L'unesma, la mikra **Emilius**, ne ja savas tre bone skribar, il kunportas sua **ardezo** ⁽⁴²⁾, sua **ardeza krayono** e sua **sponjo** ⁽⁴³⁾.

Apud ilu esas **Augustus** e **Bernardus** ⁽⁴⁴⁾. Ica bone laboras, ma lua **vestizeso** esas tre neglija.

13. — Dop li trovesas tri **indolenti**. **Albertus** ne lernas sua lecioni. **Iakobus** ⁽⁴⁷⁾ dormas vice askoltar. Lua **indolenteso** efektigas a lu **reprochi** e mem **punisi**. Fine **Kristianus** ⁽⁴⁸⁾ esas

tro neserioza. Il male **kondutas** e nule esforcas por emendar su.

14. — Lua vicini, kontraste, esas bonkon-
duta. **Ernestus** ⁽⁵¹⁾ prizas l'ordino e la regulo-
zeso, il sempre uzas sua **linealo** ⁽⁵⁰⁾ e sua
krayono ⁽⁴⁹⁾. Il esas **externo**.

Franciskus ⁽⁵²⁾ esas **interno**, il esas vestizita
per uniformo, manjas e kushas su en la liceo.
Il esas bona **kamarado**.

Mauricius talias sua **krayono** per sua **kulte-
leto** ⁽⁵⁶⁾, il esas tre sorgema.

Il kunportas omna sua libri, sua **grama-
tiko** ⁽⁵⁵⁾ sua **notlibreto** ⁽⁵⁴⁾, e mem **skribkuse-
no** ⁽⁵³⁾. Lua **skolsako** ⁽⁵⁷⁾ esas an la sulo dop
ilu.

La du tabli funde di la docochambro oku-
pesas da **bona lernanti** ⁽¹⁹⁾.

DESEGNO E MUZIKO.

15. — En la **desegnochambro** esas gracioza
modeli akrochita an la muro e **lampo** ⁽⁶²⁾ kun
paralumo, suspendita ye la plafono. La **do-
cisto** ⁽⁶⁰⁾ esas tre pacienta, il korektigas la **de-
segnuri** ⁽⁶¹⁾ di la lernanti e docas a li desegnar
busto ⁽⁵⁹⁾ segun la naturo.

16. — La **muzikdoceyo** semblas tre intere-
siva. En ol on lernas lektar la **muziko**, solfejar
la **gamnoti** ⁽⁶⁷⁾ skribita sur la **linearo** (do, re,
mi, fa, sol, la, si = C. D. E. F. G. A. B.) kono-
car la **klefi** e kantar charmanta **melodii**. On
pozas la muzikaji sur la **pupitro** ⁽⁶⁵⁾. Un de la
lernanti **pianopleas** ⁽⁶⁴⁾ e la **muzik-docisto** ⁽⁶⁶⁾
skandas ⁽⁶⁸⁾.

17. — Ni videskas angulo di la **laboreyo** por **manulabori** ⁽⁶⁹⁾, ube la pueri darfas lernar rabotar la ligno e limar la fero. To ne existas en omna licej.

LA DOCEYO PRI LA CIENCI.

18. — La docisto pri matematiko docas a la lernanti **geometrio**, **aritmetiko**, **kalkulo** e la **metral sistemo**. Ni vidas sur la tabelo la precipua figuri geometriala : **rondo** ^(a), **quadrato** ^(b), **triangulo** ^(c), **lineo** ^(d).

Ni anke vidas un **operaco**, ol ne esas **adiciono**, nek **sustraciono**, nek **multipliko**, ol ya esas **divido** ^(e).

19. — Sur la tabelo dil metral sistemo, ni vidas : **metro** ^(a), **balanco** ^(b) e lua **ponderili**, **litro** ^(e), **dekalitro** ^(f), **decilitro** e **metral kubo** ^(d).

La lernanti anke studias **naturcienco** ⁽¹¹⁾, **zoologio** ^(a), **botaniko** ^(b), **geologio** ^(c) e **historio** ⁽¹²⁾.

En l'armoro esas la aparati pri **fiziko** ⁽¹⁵⁾ e pri **kemio** ⁽¹⁶⁾.

Sur l'armoro esas : **sfero** ⁽¹⁴⁾, **kono** e **terglobo** ⁽¹³⁾.

Super la tabeli pendas **mapo** reprezentanta la kin parti dil mondo : **Europa** ^(g), **Azia** ^(e), **Afrika** ^(f), **Amerika** ^(ab) ed **Oceania** ^(h) e la du granda Oceani, la **Pacifiko** ^(c) e l'**Atlantiko** ^(d).

TABELO N° 2

**La Homala Korpo. — La Amuztempo.
La Ludi.**

La Korpo homala.

(Simpla leciono pri naturcienco.)

LA KAPO.

1. — La precipua parti dil korpo homala esas : la **kapo**, la **torso** e la **membri**.

2. — La kapo inkluzas du parti : la **kranio**, qua kontenas la **cerebro** e quan kovras la **hararo**, e la **vizajo**.

3. — Sur nia desegnuro ni vidas nek la kranio nek la cerebro; ma ni tre klare vidas la importanta parti dil vizajo.

4. — Yen unesme la **fronto**, qua indikas potente intelekto, pensado sempre aganta. La **tempori** esas tre libera. L'**okulo** esas vivaca e larje apertita. Densa **brovo** e longa **cilii** shirmas lu.

5. — Yen pluse la **nazo** e la **naztrui**. La nazo servas ni por flarar e por respirar. Singlalatere dil nazo esas la **vangi**, plu fore l'**oreli**. L'infracjo dil vizajo konsistas ek la **boko** e la **mentono**.

6. — Ni ne tre bone vidas li, nam la **labio-barbo** e la **vangobarbo** celas li de ni. Ma ni savas, ke la boko havas la du **labii**, la **maxilo** e la **mandibulo** kun lia **denti**, e la **lango**. Per

la boko ni parolas e manjas. Per la lango ni gustas la nutrivi.

7. — L'okulo, l'orelo, la nazo e la boko esas same kam la fingri, l'organi di la kin sensi : la **vidosenso**, l'**audosenso**, la **flarosenso**, la **gustosenso**, la **tushosenso**.

8. — La kapo esas do un de la maxim interesanta parti dil korpo homala.

LA TORSO.

9. — La **kolo** juntas la kapo a la torso. Ol inkluzas la **guturo** e la **nuko**.

10. — La torso anke inkluzas multa organi esencala. En la **pektoro** esas la **pulmoni**, per qui ni respiras, e la **kordio** qua esas la centro di la vivo. Kande la kordio cesas pulsar, la vivanta ento mortas.

11. — La **kosti** mantenas la pektoro.

12. — La cetera parti dil torso esas la **flanko**, la **dorso**, la **shultri** e l'**abdomino** (ventro). Ni kushas ni sur la flanko o sur la dorso por dormar, ni portas la kargaji sur nia shultro.

13. — En l'abdomino esas la **stomako** e la **intestini**. Li servas ni por digestar la nutrivi.

LA MEMBRI.

14. — Ni havas quar **membri** : du **brakii** e du **gambi**. Per la brakii ni prenas, tenas, levas, rekolias la objekti; per la gambi ni stacas, marchas e kuras.

15. — La **shultro** juntas la brakio al korpo. Tre robusta **muskulo**, la bicepso, movas la brakio quan la **kudo** juntas al **avanbrakio**. La **karmo** konstitucas l'artiko di la **manuo**, qua finas per la **figri** e l'**ungli**. Sur la manuo ni dicernas **veino** (ed arterio) en qua fluas la **sango**.

16. — La parti dil gambo esas : la **kruro**, la **genuo** e la **poplito**, la **suro**, di qua la **karno** esas kovrita per la **pelo**, la **maleolo** e la **pedo**. La gambal **osti** esas tre grosa e tre forta. Ye l'extremajo dil pedo esas la **ped-fingri**. La cetera parti esas la **plando** e la **talono**.

17. — Tal esas la preske kompleta deskripto dil korpo homala.

Noto. — Per helpo dil expresuro : « *me doloras ye... (la kapo e. c.)* » la docisto povos riuzar ica tota vortaro ye la vidpunto di la bona o mala **stando korpala**.

GIMNASTIKO.

(Naraco da un de la lernanti.)

18. — Por esar flexebla, ajila e bonstanda, ni mustas exercar nia gambi e nia brakii. Pro to ni ludas e praktikas **gimnastiko**.

19. — Dum la semano, ica du exerci eventas en la korto dil liceo (videz la tabelo N° 1). Ma jovdie e sundie ni iras sur granda gazono, ube ni havas spaco por kurar ed amuzar ni.

20. — Nia mastri e nia parenti kelkafoye akompanas ni ibe; ma **docisto pri gimnastiko**⁽¹²⁾ ya direktas l'exerci.

21. — Sur la gazoneyo, sinistre dil enireyo, trovesas la **gimnastikal aparati**⁽¹⁾, ni klimas per la **skalo**⁽²⁾, ni renverse agas ye la **ringi**⁽³⁾ e ye la **trapezo**⁽⁴⁾, ni hisas ni per la manui til la supraĵo di la **korda skalo**⁽⁵⁾ o di la **kordo nodoza**⁽⁶⁾.

22. — Dume, nia kamaradi saltas super la **ligna kavalo**⁽⁷⁾ o la **stangi paralela**⁽¹¹⁾. Alti **boxas**⁽⁸⁾ o **skermas**⁽⁹⁾ kun maskilo e per **flereto**. Fine, alti **halteragas**⁽¹⁰⁾.

LA LUDI.

23. — Cirkum la gimnastikanti, pueruli e puerini ludas per diversa **ludi**. La puerini amuzas su per sua **ringego**⁽¹⁴⁾; eli saltas per **kordo**⁽¹³⁾ od invitas sua fratuli e kuzuli a **kroket**⁽¹⁵⁾-partio. Eli charmesas en forpulsar la **bulo** di l'adverso per sua **ligna marteletto**, ye l'instanto kande lu pensas trairar facile l'arketo !

24. — La pueruli preferas la ludi plu muskulala. Volunte li ludas per **kegli**⁽¹⁶⁾ quin li abatas habile per **bulo**⁽¹⁷⁾. Li anke ne desprizas ludar per **tupio**⁽¹⁸⁾ e **bilboketo**⁽¹⁹⁾ o mem **ranoludo**⁽²⁰⁾. Ma lia preferata ludi esas ya la **buleti**⁽²¹⁾ e la **mur-baloneto**⁽²²⁾, nam la muro di la **tepliko**⁽²⁶⁾ esas tre apta por risaltigar la lejera baloneto.

25. — La mikra Ioannes, iranta per sua **stelti**⁽²⁴⁾, esas tre habila e tre bone savas kon-

servar l'equilibro. Proxim lu, kelka kamaradi ludas ye **celo-trovo**⁽²⁵⁾ en ta teplico e dop la **hego**. Altri preferas la **frap-divino**⁽²⁸⁾ o la **flug-balono**⁽²⁹⁾ qua flugetas de un **raketo** ad l'altra.

26. — Meze dil gazonayo esas du arbori. An la pedo di un del du, sep od ok pueruli organizis partio di **shultro-salto**⁽³⁰⁾ (*). Ne en omna landi konocesas (esas konocata) ta ludo; ma omni savas quon esas la **dorso-salto**, per qua la pueri ne ludas tafoye.

LA LUDI EN LIBER AERO.

27. La **blindo-ludo**⁽³¹⁾ esas anke tre amuzanta; puerini e pueruli alterne metas la **okul-bendo** an sua okuli e sizas la nehabili qui lasas su kaptesar.

28. — Meze dil gazonayo, yen ludo tre Franca ma kelke violentoza : to esas la **ursino**⁽³²⁾ multe plu bruizanta kam la tante tran-

(*) La infantil o pueral ludi havas ofte nomi pure nacionala. Ni agis por nomizar li en Ido maxim bone posible, sive inspirante ni per la ago ipsa, per qua li esas karakterizata, sive selektante la nacional nomo en ica od ita landi, kande lu ne esas tro nejusta. Ex. : la **barelo-ludo** (Germane e France) esas la **rano-ludo**⁽²⁰⁾ (Angle) en olqua la ludanti esforcas jetar sua ronda disketi tra la boko di la metal rano qua beante stacas sur la kesto (barelo) trui-zita.

La **shultro-salto**⁽³⁰⁾ diferas de la **dorso-salto** nur per ico : por saltar super la kapo, la luderi apogas la manui sur la shultri di sua partenero, vice ke en la « **dorso-salto** » li apogas la manui nur sur ilua dorso. — Od anke kelki de la partoprenanti esas inklinita dum ke l'altri saltos super lia dorso apoganta la manui sur la shultro, l'unesmi devas tolerar la shoko sen subflexesar, la duesmi devas saltar sen perdar l'equilibro (Videz la tabelo ipsa).

quila ludo dil **kaito**⁽³³⁾ o mem kam la Angla ludo **teniso**⁽³⁴⁾.

29. — Ta lasta sporto esas la joyo di la granda lernanti. Nia docisti ipsa volunte praktikas olu. Ol postulas granda habilesa kun ajilesa ed ol tre plezas a me. Me lasas a la puerini la ludi di **ocililo**⁽³⁵⁾.

30. — Me ne prizas altra ludo Angla qua forsan divenus danjeroza.

Me intencas parolar pri la **ped-balono**⁽³⁶⁾ qua joyigas mea seniora fratulo. Me preferas nia olda **baro-ludo**⁽³⁸⁾ tam bone higienala e vere min brutala.

BICIKLAGO E BALONLUDO.

31. — Anke volunte me cirkumiras la gazono per **biciklo**⁽³⁷⁾.

32. — Dum la proxima yaro me lernos la **kavalko**⁽³⁹⁾. Tante belesas kavalo qua gracioze pazas o trotras, e qua galope saltas super l'obstakli !

33. — Somere, ni lernas la **natarto**⁽⁴⁰⁾. Ni delectante plunjas e balnas en la klar e fresh aquo di la rivero. Kelkafoye fine ni lansas papera **balono**⁽⁴¹⁾ qua majestoze acensas en l'atmosfera, quik kande ol esas plenigita per varma aero.

34. — Esas anke mult altra ludi, ma me ne finus enumerar oli ed on koncias segun ica rezumo, ke en la jovdii, on ne tre enoyas sur nia bela gazoneyo.

N.-B. — *La docisto facile kompletigos ta chapitro; plu detaloze deskriptante singla de la maxim importanta ludi.*

TABELO N° 3

Puereso e Yuneso.

(La 3 - ma e 4 - ma tabeli esas tale kombinita ke li prizentas en quar **ceni familiala** l'esencal nocioni pri la **vetero**, l'evo, la **familio**, la **vestaro** e la **stando**.)

Unesma ceno.

BAPTO-CEREMONIO EN VILAJO.

LA PRINTEMPO.

1. — Ni esas en la **printempo**, en la monati **marto**, **aprilo** o **mayo**, en la dii di la **semano**, **lundio**, **mardio**, o **merkurdio**. Esas **dek kloki** matine.

2. — La **vetero** esas bela, l'**aero** pura. La suno brilas. Kelka **nubeti** ⁽²⁾ acensas en la blua **cielo** ⁽¹⁾.

3. — La **arbori** apene havas **folii**. La tenua **popli** ⁽³⁾ e la alta **platano** ⁽¹⁷⁾ til nun havas nur burjoni.

4. — La **hirundi** ⁽⁴⁾ rivenas e flugetas kun joyoza pipiado cirkum la **flecho** ⁽⁷⁾ dil **kloshoyo** ⁽⁵⁾ qua kronizas la **kirko** ⁽⁶⁾ dil vilajo.

LA KIRKO.

5. — Tre simpla esas ta kirko kun lua granda **portalo** ⁽¹³⁾ e grosa **horlojo** ⁽⁸⁾. La mikra **indexo** ⁽⁹⁾ esas sur la cifro X, ol indikas la

kloki. La **granda** ⁽¹⁰⁾ esas sur XII (dimezo); ol indikas la **minuti**.

6. — En la klosheyo, la **kloshi** ⁽¹¹⁾ gaye sonadas. Ye la somito dil tekto stacas mikra **kruco** ⁽¹²⁾ petra.

7. — La kirko havas ne nur granda **portalo** ⁽¹³⁾, ol havas anke pordeto laterala. Tra ica pordeto sioro **paroko** ⁽¹⁵⁾ vestizita per sua **sutano**, ekiras la **sakristio** ⁽¹⁴⁾ e adiras la **parokejo** ⁽¹⁹⁾.

8. — Proxim ilu, yen la **laktovendistino** ⁽²⁴⁾ kun sua **asno** ⁽²³⁾. El retrovenas de la urbo, en qua el kunportis bona lakto por l'infanti.

LA FRUKTO-GARDENO.

9. — Sinioro Aliboron (l'asno) esas tote kontenta pri ta matinal kuro. Lu delicoze aspiras l'aero balzamita da la parfumo dil **flori** ⁽²⁰⁾ qui kovras la **fruktarbori** ⁽¹⁸⁾ dil vicina **frukto-gardeno**. Tote rozea e blanka esas ta **persikieri** ⁽¹⁸⁾ ed **abrikotieri** ⁽¹⁹⁾, e li esperigas bona rekolto.

10. — Dume, la mikra **abeli** ⁽²²⁾ dil **abeluyo** ⁽²¹⁾ iras ibe marode kolektar sua dolca **mielo** zumante.

11. — Ma quo eventas ? Yen ke la pueri dil vilajo adkuras e fugigas la **gansi** ⁽²⁵⁾ pavorigita. To esas la ekiro del kirko da la sequantaro pos la **bapteso** dil filio di la notario.

12. — La mikra Iakobus, en sua **bersilo** ⁽²⁶⁾, vekas pro la joyoza sonigado dil kloshi, e lua fratino Magdalena qua, el anke, volas vidar la bapto-sequantaro, pregas sua matro venar por

pektar elua hararo e metigar elua vestaro ye la solio dil domo.

13. — La matro asentis. El metas sua **fulardo**⁽²⁸⁾, sua **korsajo**⁽²⁹⁾ e sua **avantalo**⁽³⁰⁾, ed el venas sidar sur mikra stulo avan la pordo. Magdalena havas nur sua **subjupo**⁽³¹⁾ e sua **korseto**⁽³²⁾.

14. — Quante felica el esas ! El obliwas sua favorata flori, sua **dianti**⁽³⁴⁾, sur qui pozas su la **papilioni**⁽³⁵⁾, sua **tulipi**⁽³⁶⁾, sua **maiflori**⁽³⁷⁾, en **poti**⁽³⁸⁾, sur la **muro**⁽³³⁾, e sua **rozi**⁽³⁹⁾ qui formacas hego tante bela. El konsideras la richa vestaro di la dami dil eskorto.

15. — La pueri dil vilajo ne tre atencas la vestaro. Li precipitas su e shokpulsas l'una l'altra por havar **bonboni**⁽⁵⁵⁾ o **monetpeci**⁽⁵²⁾. Un de li ploras⁽⁴⁰⁾.

16. — L'altra marchis sur la pedo di la **hundo**⁽⁴²⁾ qua kriante fugas e fugigas la **hanino**⁽⁴³⁾ e lua **hanyuneti**⁽⁴⁴⁾.

LA BAPTAL DEFILO.

17. — Avan l'eskonto marchas la **nutristino**⁽⁴⁵⁾. El havas bela **kofio**⁽⁴⁶⁾ kun longa rubandi. El portas la **novenaskinto**⁽⁴⁷⁾ tote vestizita per **denteli**⁽⁴⁸⁾.

18. — Dop la nutristino venas la **baptopatrulo**⁽⁴⁹⁾ e la **baptomatro**⁽⁵³⁾. Li disdonas la bonboni e monetpeci. La baptopatrulo havas **ganti**⁽⁵¹⁾ e **cilindra chapelo**⁽⁵⁰⁾. La baptomatro manue tenas bela **buketo**⁽⁵⁴⁾.

19. — Dop li, ni vidas la **onklulo** ⁽⁵⁶⁾ e la **onklino** ⁽⁵⁸⁾ dil infanto. L'onklino havas eleganta **chapelo** ⁽⁵⁹⁾, l'onklulo nigra **redingoto** ⁽⁵⁷⁾ e blanka jileto. Yen pose la **kuzulo** ⁽⁶⁰⁾ e la **kuzino** ⁽⁶¹⁾. Elca tenas per la manuo la **fratino** ⁽⁶²⁾ dil novenaskinto, la mikra Berta.

20. — L'altra **fratulo** ⁽⁶³⁾ di Berta marchas dope. Il donas la manuo a **parentino** ⁽⁶⁴⁾. La **amiki** ⁽⁶⁵⁾ di la familio venas pose.

LA SPEKTANTI.

21. — Proxim la sequantaro, yen **mendikero** ⁽⁶⁶⁾ apogata sur sua **grucho** ⁽⁶⁷⁾. Il demandas almono (mendikas).

22. — Altralatere esas mikra puerulo tre **polita** ⁽⁶⁸⁾. Il salutas e deziras « **bon jorno** » al personi quin il konocas.

23. — La vilajani ekiris sua hemi por vidar la baptal defilo. Ni vidas **rurano** ⁽⁶⁹⁾ kun sua **kotona boneto** ed apude **ruranino** ⁽⁷⁰⁾. Pose **oldino** ⁽⁷¹⁾ apogata sur sua **bastono** ⁽⁷²⁾. Fine la **muelisto** ⁽⁷³⁾ kun sua granda **felta chapelo** ⁽⁷⁴⁾ e yuna ruranino pedvestizita per **ligna shui** ⁽⁷⁵⁾, qua docas marchar a sua infanteto.

24. — Ta ceno esas tre amuzanta.

Duesma ceno.

FESTO PUBLIKA.

NAVIGAL LUDI E REGATI.

1. — La **somero** eventis. La varmega suno dil monato **junio** (julio od **agosto**) instigas la yuni a balnar e kanotagar.

2. — Sur la dextra rivo dil fluvio, la kano-teri desvestizas su por partoprenar en la navigal ludi e regati.

3. — Un de li desmetas sua **shui** ⁽¹⁾; il desligas (desbutonagas) oli. Lua du kamaradi ja esas pronta. De nun li havas nur sua **trikota vesto** ⁽²⁾ e **balnokalsono** ⁽³⁾. Li konversas variante sua amiki. Li parolas pri la ferio e la festo qua eventas sur l'altra rivo.

4. — An la sulo, proxim li, jacas la **vesti** di lia kamaradi : **paro de boteti** ⁽⁴⁾, **shui** ⁽⁵⁾, **kalzeti** ⁽⁶⁾, **felta** ⁽⁷⁾ e **palia** ⁽⁸⁾ chapeli e **kravato** ⁽⁹⁾.

5. — Un de la yunuli sorgoze faldis sua **vestio** ⁽¹⁰⁾. Il pozas olu sur tualet-tuko, en qua lua vicino balde inkluzos la du **vesti**.

6. — Sisesma puero tardesas. Il havas ankore sua **kasqueto** ⁽¹¹⁾ sur la kapo. Il desmetis nek sua **kamizo** ⁽¹²⁾, nek sua **kolumo** ⁽¹³⁾, nek sua **mansheti** ⁽¹⁴⁾. Il manue tenas sua **jileto** ⁽¹⁷⁾ e havas ankore sua **pantalono** ⁽¹⁶⁾ e **breteli** ⁽¹⁵⁾. Certe il ne esos pronta por la kuro proxima.

7. — Proxim la yunuli, voyeto sur la lateri di qua esas multa **kardoni** ⁽¹⁸⁾, duktas al bordo di la rivero, ube la patrulo Iakobus preparas inter la **kani** ⁽¹⁹⁾ la **pirotekno** ⁽²⁰⁾ quan on pafos vespere.

LA KURO.

8. — Sur la rivero, kelka dami, shirmanta su per sua parasuni, promenas per **barko** ⁽²¹⁾. Eli sequas la kuro qua esas tre interesanta. En singla **yolo** ⁽²²⁾, quar **remeri** ⁽²⁴⁾ remas per sua

tota forci, dum ke la **guvernanto** ⁽²⁶⁾ tenas la **guvernilo** ⁽²⁵⁾ e direktas la frajil rembatelo. La **remili** ⁽²³⁾ kadence frapas l'aquo e la lejera bateli navigas kun rapideso vertijiganta.

9. — Kelka yunuli interluktas, proxim la pilastro dil ponto, pri la premio dil **busprito-masto** ⁽²⁸⁾. Un de li prudente marchas sur la flexebla e glitiganta masto por atingar la mikra **flago** ⁽²⁹⁾ fixigita ye l'extremajo. Lua malchançoza **konkursanto** ⁽³⁰⁾ falis en l'aquo. Il natas por tervenar.

10. — Plu evoza yunuli (**batel**)-**turniras** ⁽³²⁾ proxim la **kayo** ⁽³³⁾. Ta omna ludin asistas grandanombra **publiko** ⁽³¹⁾ apogata an la **parapeto** dil **ponto** ⁽²⁷⁾ ed amasigita sur la **rivo**. Kelka spektanti, tamen, riturnas su por sequare la ludo dil **premio-masto** ⁽⁴⁵⁾ o por admirar l'**urbestral eskorto** qua venas por la **disdono** dil premii.

11. — Unesme, yen kelka **bubi** ⁽³⁵⁾ preiranta la **muzikisti** ⁽³⁶⁾; pose venas la **urbestro** ⁽³⁷⁾, la adyunti e la **konomal konsilantaro** di la urbeto. Fine marchas la **pumpisti** ⁽³⁸⁾.

LA FERIO.

12. — Grandanombra homi esas sur la **ferio-placo** ⁽³⁹⁾. On venas vidar la diversa **baraki** : la ligna **kavali** ⁽⁴⁰⁾, la **cirko** ⁽⁴¹⁾ che qua ja komencis la reprezento; la **publika balo** ⁽⁴²⁾, ube la yunuli e la yunini dil urbo juas la plezuro dil **dansado**.

13. — En la fundo, ni vidas la **areni** ⁽⁴⁴⁾ che qui la brava **matadoro** Hispana luktas kontre

la furioza **tauro** ⁽⁴⁵⁾, pose la **relgliteyo** ⁽⁴⁹⁾, la **pafeyo** ⁽⁴⁶⁾ ube on exercas su uzar la **pafarmi** e pafar al **skopo**.

14. — Proxime, yen la **ferial teatro** ⁽⁴⁷⁾ en qua on pleas la **komedio** e la **dramato**. Tre proxime, esas la barako dil **giganto** ⁽⁴⁸⁾ e dil **nano**. La **statur**o di l'unesma esas du metri plus dek-e-kin centimetri; la duesma esas apene tam granda kam infanto.

15. — Fine, yen la granda **menajerio** ⁽⁵⁰⁾ kun lua **sovaja bestii**, lua **tigrulo** ⁽⁵¹⁾ kun potentia **ungli**, lua **leonulo** ⁽⁵²⁾ kun densa **kolkrinaro**, lua du **jirafi** ⁽⁵³⁾ e lua **elefanto** ⁽⁵⁴⁾ qua tante habile uzas sua **rostro**.

16. — La **domtisto** ⁽⁵⁵⁾ qua dresas ta bestii esas ye la pordo di la barako.

TABELO N° 4

Matur - evo ed oldeso.

Unesma ceno.

La Mariaj-festino.

L'AUTUNO.

1. — La yuni plugrandeskis. Un de li, Ioannes, su mariajas. Ni asistas la **mariaj-festino** qua asemblas, cirkum la sama tablo, la familii di la gespozi.

2. — Ni esas en **autuno**, en la **septembro-monato**. La kolda vento di **oktobro** e di **novembro** ne ja spoliis la ruo de lua verda foliaro. La vesperal aero esas tepida e parfumoza; pro to la dineo eventas sub la **verando** ⁽⁸⁾ an la gardeno.

3. — Fore, sur la **kolino** ⁽³⁾, situesas la hemo di la gepatri di Ioannes, eleganta **kastelo** ⁽¹⁾ celata en la verdajo; bela viteyi, qui produktas bonega vino, kovras la pento di la kolineto. La vitkultivisto kultivas e sorgas li.

4. — Super la viteyi, pasas flugo de **perdriki** ⁽²⁾ pavorigita dal proximesko dil **chagardisto** ⁽⁵⁾. Ilca, kun **pafilo** sub brakio, e **bandoliera vildo-sako** exploras la **busharo** ⁽⁴⁾ kun sua **hundo** ⁽⁶⁾. Il surveyas la domeno ed impedas la furte-chaseri destruktar la vildo.

5. — Exter la **verando**, klimas **vit-espaliero** de qua pendas densa **vito-grapi** ⁽⁷⁾.

6. — La bela flori autunala, qui garnisas la **tablo** ⁽¹⁶⁾, esas **krizantemi** ⁽⁹⁾; la **patrulo** ⁽¹⁰⁾ di la mariajitano metis un de oli en la butontruo di sua frako.

7. — La repasto fineskas. La **servisto** ⁽¹¹⁾ komencas adportar la deser-dishi e balde depre-nos la diversa parti dil manjilaro, **kulier** ⁽¹⁴⁾, **forketi** ⁽¹²⁾, **kulteli** ⁽¹³⁾, **pladegi** ⁽¹⁵⁾ quin on ne plus bezonas.

LA PARENTARO.

8. — Omni aspektas joyoza, e la rideto kun qua la **matro** ⁽¹⁷⁾ dil mariajitulo regardas sua filii pruvas lua feliceso.

9. — Ta mariajo unionas du richa familii di la lando. Ioannes, la **spozulo** ⁽¹⁸⁾, esas **filio** di granda proprietero ed il divenas la **bofilio** di habil industriisto.

10. — La **spozi** esas yuna e tamen li de longe esis **fiancita**. La **yuna muliero** ⁽¹⁹⁾, Martha, esas charmanta en sua **blanka robo** garnisita per flori di oranjiero.

11. — Elua **bopatrulo** ⁽²⁰⁾ esas tre felica havar tante jentila **bofiliino**, e la **bomatro** ⁽²¹⁾ di Ioannes ridetas vidante tante bela sua **filiino**.

12. — Ye l'extremajo di la tablo, sidas la cetera **invititi** ⁽²²⁾, **parenti**, **amiki**, **kuzuli**, **kuzini**. **Tablo-chefo** ⁽²³⁾, kun servo-tuko sub brakio, diligente servas li.

LA AMIKI.

13. — Dextralatere di la tablo, yen dam-zelo ⁽²⁴⁾, **amiko** di la yuna spozino, pose la

fratulo di elca, ilqua esas elua **honor-kompano** ⁽²⁵⁾. Il babilas kun sua **honor-damzelo** ⁽²⁶⁾ fratino dil spozulo e qua, per ta mariajo, divenas la **bofratino** di Martha. El esas charmanta yuno. El havas bela **juveli**, **perlo-koliaro**, ed ora **braceleto**.

14. — Proxim li, la sioro qua stacas e levas sua glaso esas **amiko** ⁽²⁷⁾ di la familio. Il esas un de la **testi dil spozulo**. Il **tostas**, drinkas por la **saneso** di la yuna spozi e deziras a li longa felicezo. Il esas vestizita per ceremonial kostumo, per frako kun **shui vernisizita** ⁽²⁸⁾. Il esas l'akompananto di la **avino** ⁽²⁹⁾ qua esas **vidva**.

15. — La yunulo en **frako** ⁽³¹⁾, kun dina labiobarbo nigra, esas la **bofrato** ⁽³⁰⁾ di Ioannes. Il esas eminenta injenioro. Il esas la vicino di **yuna damo** ⁽³³⁾ tre eleganta, la **seniora fratino** di Martha e la matro di la miniona puerineto qua venas, donante la brakio a sua kuzulo, ofrar floro e **dezirar** ad elu **bonvespero**. Ta damo havas tre bela **orelringi** ed eleganta **kapvesto**.

16. — La mikra kuzulo, tante stranja pro sua **bluzo** ⁽³⁶⁾ e sua bufanta **bracho** ⁽³⁷⁾ esas tre kompatinda. Il esas **orfano** ⁽³⁵⁾. Tre yuna il perdis sua patrulo e sua matro. Lua onklulo esas lua **tutelero** ⁽³⁸⁾, e restis celiba por edukar la kompatinda infanto. Il esas benigna viro. Il esas kelke kalva e tre miopa; il uzas **(naz)-binoklo**.

LA DESERO.

17. — Dop la festinani, sur tablo kovrita per **(tablo)-tuko**, la **desero** ⁽³⁹⁾ esas preparita. En

kupego, yen frukti, **persiki** ⁽⁴⁰⁾, **piri** ⁽⁴¹⁾, **pomi** ⁽⁴²⁾, **abrikoti** ⁽⁴³⁾ e **vitberi** ⁽⁴⁴⁾. Proxime, **ananasi** ⁽⁴⁵⁾, bela **kuko** ⁽⁴⁶⁾, **liquor-boteli** ⁽⁴⁸⁾ e **champanio** ⁽⁴⁹⁾ ed anke koloni de **pladi** ⁽⁴⁷⁾ neta.

18. — La **keleristo** ⁽⁵⁰⁾ desstopas **botelo** ⁽⁵²⁾ de olda vino per **korko-tirilo** ⁽⁵¹⁾. La **korka stopilo** ⁽⁵³⁾ semblas tre desfacile tirebla. Ta keleristo havas **servo-tuko** ⁽⁵⁴⁾ sub brakio.

19. — Pos la dineo, la siori adiros la fumeyo, e la dami iros prontigar su por la balo.

Duesma ceno.

L'ANIVERSARIO DIL AVULO.

LA VIZITO.

1. — Dek yari pasis, la gepatri di Ioannes divenis oldi tre amanta sua tri nepoti, du **nepotuli** ⁽²⁾ e un **nepotino** ⁽³⁾. Pro ke cadie eventas **l'aniversario dil avulo**, la filii venas dezirar a li bona nasko-festo.

2. — La mikra Petrus esas ankore tre yuna, il evas nur tri yari. Il vidas la **kato** ⁽¹⁾ proximeskar. Il volas karezar lua bela **pilaro** silkatra e lua longa **kaudo**, il ne reflektas, ke sub la gracioza **pedi**, celesas maligna ungli pintoza qui forsan skrachos ilu.

3. — Lua fratino Gabriela, qua donas a lu la manuo, esas multe plu serioza e Marcellus kun sua granda **mantelo** ⁽⁴⁾ e ledra **zono** ⁽⁵⁾ aspektas kelke vireskinta, malgre sua kurta bracho qua lasas videsar sua **kalzi** ⁽⁶⁾.

4. — Lia patrolo metis sua dika **surtuto** ⁽⁷⁾ vintrala kun **fur-kolumo** ⁽⁸⁾ e, en sua **po-sho** ⁽⁹⁾, il havas fulardo. Lua spozino havas sua felta chapelo garnisita per **plumi** ⁽¹⁰⁾, sua **jako** ⁽¹¹⁾, sua **boa-furo** ⁽¹²⁾ e sua **mufo** ⁽¹³⁾.

5. — Esas tre kolda, nam regnas la vintro. La **nivo** ⁽¹⁹⁾ faladis dum la tota jorno e la tekti di la domi esas tote blanka. Samtempe kam la **nokto**, la koldeso divenas mem plu akra. En la cielo, la **luno** ⁽¹⁷⁾ e la **steli** ⁽¹⁸⁾ brilas e trapasas **l'obskureso**.

LA MALADESO.

6. — La kompatinda **blindo** ⁽²⁰⁾ qua trairas la placo avan **l'apoteko** ⁽¹⁶⁾ duktata da sua **pu-delo** ⁽²¹⁾, esas tre desfelica. Iustinia, la **servis-tino** ⁽¹⁴⁾, adportas de la koqueyo **boledo** ⁽¹⁵⁾ de tre varma **tizano** sukrizita jeneroze.

7. — La **avino** ⁽²³⁾ qua volas serchar sua **orelo-binoklo** ⁽²⁶⁾ sur la tablo, por lektar la **preskripto** ⁽²⁷⁾ quan la **mediko** ⁽²⁵⁾ jus skribis, su levas de sua stulego, apogante su sur sua **bastono** ⁽²⁴⁾.

8. — Ofte el sufras pro **maladetes**i, **vertiji**, **katareti**, **dento-dolori**, lua gambi esas febla e lua okuli ne plus esas tre bona. Malgre to, volunte el mokas sua olda **mediko** qua sempre volas preskriptar ad el **pociono** ⁽²⁸⁾. Cadie el esas tre joyoza pro ke el havas cirkum su sua yuna familio.

9. — Esas komforte en la chambro bone klozita. En la marmora **kameno** ⁽²⁹⁾ flamifas

belega fairò ⁽³⁰⁾, ed on sentas su felica en la dolca **lumo** di la **lampo** ⁽³¹⁾ quan on jus acendis.

LA AVULO.

10. — Mem la **avulo** ⁽³³⁾ obliiviis, ke il esis malada, ke lua **reumatismo** fixigas lu an sua **stulego** ⁽³⁴⁾ e ke, hie ankore, il havis **febri e sinkopi**. Il ne plus memoras, ke dum la lasta vintro il sufris pro **pulmonito** e ke rauka e penigiva **tusado** igis lu tre sufranta.

E tamen tre desfacile il esis risanigata. De nun il standas kelke plu bone. Ma lua gambo quan il apogas sur **kuseno** ⁽³⁸⁾ pozita sur mikra **tabureto** ⁽³⁹⁾ anke dolorigas ilu.

11. — Kande il esas sorgoze envelopita en sua varma **chambro-robo** ⁽³⁵⁾ kun dika **butoni** ⁽³⁶⁾ perlomatra e kande il havas proxim su, por lektar ad ilu la jurnaló, la mikra **orfano** ⁽⁴⁰⁾ vestizita per blanka **kofio**, per blua **robo** ⁽⁴²⁾ e **pelerino** ⁽⁴¹⁾, il ne plendas.

12. — Singlayare, kande la **kalendario** ⁽⁴³⁾ itere indikas la **dato** dil unesma **decembro**, il nepaciente vartas sua **nepoti**, nam il savas, ke li ne oblivios ta **dato** importanta.

13. — Il emoce memoras la tempo tre olima kande il persone venis dezirar bona festo al glorioza **marshalo** imperiala, di qua la **portreto** ⁽⁴⁴⁾ pendas an la muro, e qua esas la **preavo** di lua filii.

TABELO N° 5

La Domo e lua Konstrukto.

BONA RENKONTRO.

IOANNES. — Onklo mea, me tre deziras savar quale on konstruktas **domo**.

LA ONKLULO (80). — To esas tre facila, mea amiko, venez kun me, me montros a tu ta quan sioro Bernardus (79) igas konstruktar e quan me habitos.

IOANNES. — Qua do desegnis la **plano** ⁽⁷⁶⁾ di ca domo?

L'ONKLULO. — L'**arkitekto** ⁽⁷⁵⁾; il prizentis tre klara desegnuro qua esis aprobata, e l'**entraprezisto** ⁽⁷⁷⁾ komencis la labori.

IOANNES. — Qua do esas l'entraprezisto?

L'ONKLULO. — Lu esas siorulo Blanko, la patrulo di tua amiko Iakobus. Il direktas la laboristi kun siorulo Rufo, l'arkitekto.

Nu! Yen justatempe venas siorulo Blanko kun sua **linealo** ⁽⁷⁸⁾, e siorulo Rufo kun sua plano.

Bon jorno, siori. Quale vi standas?

SIORULO RUFO. — Tre bone, danko. Bon jorno, Ioannes, quante kreskis ica infanto!

L'ONKLULO. — Yes, vere, il esas mikra viro. Il esas tre serioza, on mustas informar lu pri omno quon il vidas. Cadie, il volus savar quale on konstruktas domo.

SIORULO BLANKO. — Nu, venez kun me, amiketo, me quik explikos lo a tu, nam me tre amas la pueri qui volas instruktar su.

Tu vidas ta laboristo qua tenas **shovelo** ⁽⁸²⁾ en manuo: il esas **ter-laboristo** ⁽⁸¹⁾. Il exkavas **trancheo** ⁽⁴⁶⁾ por pozar la aquo-tubaro. Il anke exkavis la sulo en la loko ube esas la domo, por ke la masonisto erektez la quar **muri**. La parto di ta muri qua esas en la sulo esas nomizata **fundamenti** ⁽²⁾. La spaco inkluzita inter la fundamenti formacas la **kelero** ⁽³⁾. Ta kelero havas mikra fenestro nomizata **keler-fenestro** ⁽⁵⁾, **pordo** ⁽⁴⁾ ed eskalero.

La **masonisto** ⁽¹⁰⁸⁾ duris konstruktar la muri lasante aperturi por la **pordi** ⁽⁸⁾ e la **fenestri** ⁽¹⁷⁾.

IOANNES. — Ma, ta masoniston me ne vidas!

S^o BLANKO. — Nun il finis laborar en la domo. Il esas proxim la **kavaleyo** ⁽⁵⁴⁾, sur sua **eshafodo** ⁽¹¹⁰⁾, il konstruktas la muro di la **lesiveyo** ⁽⁵⁶⁾.

Il havas trulo, trogo ed **aplombo** ⁽¹⁰⁹⁾. Ma tu ne memoros ta nomi.

IOANNES. — Certe yes, nam me quik demandas de mea onklulo mikra trulo e trogo, e me ipsa fabrikos aplombo per kordeto.

LA MATERIALO.

L'ONKLULO. — Ha! tre bone. Ma dicez a me, Ioannes, quon on bezonas por konstruktar domo?

IOANNES. — On bezonas **quadri** ⁽⁵⁹⁾ e **mortero** ⁽⁶⁵⁾.

L'ONKLULO. — Juste, videz ta viro, kun granda chapelo, sur sua **charioto** ⁽¹³⁶⁾. Il esas **char-duktisto** ⁽¹³⁵⁾. Singladie il adduktas hike **petra bloki** ⁽⁶⁰⁾. Il descharjas sua veturo en la korto, e la **quadro-taliisti** ⁽⁸³⁾ talias la bloki e segas li per sua **petro-segilo** ⁽⁸⁵⁾. **Manulaboristo** ⁽¹⁴⁶⁾ portas oli al masonisto qua lokizas li.

Dume, la **dilutisto** ⁽⁸⁷⁾ preparas la mortero. Il bezonas **sablo** ⁽⁶²⁾, **kalko** ⁽⁶³⁾ ed **aquo** ⁽⁶⁴⁾. La kalko esas proxim ilu en **sako** ⁽⁷¹⁾, masonservisto ⁽¹¹¹⁾ adportas ad ilu la sablo sur **brueto** ⁽¹¹²⁾ e l'**aprentiso** ⁽¹¹³⁾ esas an la pum-pilo (58). Il plenigas **sitelo** ⁽¹¹⁴⁾. La mortero esas balde pronta. La **morter-portisto** ⁽¹⁰⁷⁾ prenas lu ed adsupre portas, per la skalo, sur l'eshafodo, ube laboras masonisto qua finas ta latero di la domo.

E nun, quale esas nomizata la laboristo qua laboras la **tekto** ⁽³¹⁾?

IOANNES. — Il esas **tektisto** ⁽¹¹⁸⁾.

LA TEKTO DI LA DOMO.

S^o BLANKO. — Yes, ma unesme venas la **karpentisto** ⁽¹¹⁵⁾.

La karpentisto laboras la **karpenturo** ⁽³⁵⁾. Il asemblas la **trabi** ⁽³⁷⁾ per **stifti** ⁽¹¹⁷⁾. Ta laboristi, ibe supre, kun sua larja brachi velura, esas karpentisti. L'una tenas trabeto, e l'altra sekas stifto per sua **hakilo** ⁽¹¹⁶⁾. Ta qua esas proxim la **kameno** ⁽⁴¹⁾ esas la tektisto. Il klo-

vagas lati sur la (*) balki, ed **ardezi** ⁽⁶⁶⁾ sur la lati. Kelkafoye il pozas teguli.

La tekto dil kavaleyo esas **tegulkovrita** ⁽⁵⁵⁾, ta dil domi esas **ardezkovrita** ⁽³²⁾ e ta dil verando esas **zinka** ⁽²⁴⁾.

IOANNES. — Ka la tektisto laboras anke la zinka tekti?

S^o BLANKO. — No, ma la **zinko-laboristo** ⁽¹²¹⁾ o la **plombo-laboristo**, ta qua pozas **luko** ⁽³⁸⁾ sur la tekto di la domo. Il pozas anke la pluv-**kanali** ⁽⁴³⁾ e la **tekto-kanali** ⁽⁴²⁾. Il kunsoldas la zinko e la lado. Il fixigis la **parafulmino** ⁽⁴⁰⁾ e la **vento-flecho** ⁽³⁹⁾ sur la **geblo** ⁽³⁶⁾.

IOANNES. — Tale la domo esas parfinita?

LA UTENSILI.

S^o BLANKO. — Ne komplete. La **gipsisto** ⁽⁹⁹⁾ konstruktas per **briki** ⁽⁶¹⁾ la parieti qui dividas olu a diversa chambri. Il indutas per **gipso** ⁽⁷⁰⁾ la **plafoni** ⁽²⁶⁾ e la muri. Nun il laboras la plafono di la **verando** ⁽³³⁾. Il havas, quale la masonisto, **trulo** ⁽¹⁰⁰⁾ e **trogo** ⁽¹⁰¹⁾.

Pose la menuzisto laboras la pordi, la fenestri, la **parqueti** ⁽¹⁶⁾ e la **shutri** ⁽¹⁹⁾.

Nun il laboras en la korto sur sua labor-**benko** ⁽⁹⁰⁾. Il havas **segilo** ⁽⁹⁴⁾ por segar la ligno (69), **rabotilo** ⁽⁹¹⁾, **fixigilo** ⁽⁹²⁾, **cizelo** ^(94 bis), **kompaso** ⁽⁹⁵⁾, e ligna **martelo** ^(95 bis).

(*) **Balk-o** = D. *Balken*, E. *joist*, F. *solive*, I. *travicello*, R. *balka*, S. *Port.* *viga*. Teknikala radiko til nun ne adoptita, ma propozenda por tradukar la senco dil vorto F. *solive* qua ne esas trabo

IOANNES. — Ha! ma esas plu amuzanta menuzar kam masonar. Onklo mea, tu kompros por me labor-benko, segilo e rabotilo, nam me balde laboros kabano por Medor.

L'ONKLO. — Yes, puereto.

IOANNES. — Quante kontenta me esas! E qua esas ta qua stacas proxim l'eniro-pordo?

L'INDUTADO.

S^o BLANKO. — Il esas **indutisto** ⁽¹⁰²⁾. Il stacas sur lua skalo kun pota de **farbo** ⁽¹⁰³⁾ e sua **pinselo** ⁽¹⁰⁴⁾. Il indutas la ligno dil eniro-pordo por plu longa konserveso.

Lu anke glutinas la paperi en la apartamenti.

La **tapetisto** ⁽¹⁰⁷⁾ qua esas sur **skalo** ⁽¹⁰⁶⁾, sur la **balkono** ⁽²⁸⁾, pozas **storo** ⁽²⁹⁾.

La laboristo stacanta proxim la granda fenestro esas la **vitristo** ⁽⁹⁶⁾. Il fixigas la vitro-**kareli** ⁽¹⁸⁾ per **mastico** ⁽⁷³⁾. Ta altra laboristo, genupozinta proxim la pordo di la kelero esas **seruristo** ⁽⁹⁷⁾. Il pozas **seruro** ⁽⁶⁾. Lua **limilo** ⁽⁹⁸⁾ esas proxim ilu.

IOANNES. — Kad esas anke seruristo, ta laboristo qua frapas per sua **martelo** ⁽⁸⁴⁾ sur ferajo?

S^o BLANKO. — Plujustadice, lu esas forjisto (125). Il forjas **feraji** ⁽⁶⁷⁾ por l'**elektristo** ⁽¹²⁴⁾ qua esas sur la tekto di la **vetureyo** ⁽⁵¹⁾. Il havas **forjejo** ⁽¹²⁶⁾, **amboso** ⁽¹²⁷⁾ e **pinco** ⁽¹²⁸⁾.

L'elektristo fixigas la **kupra** ⁽⁴⁴⁾ **filo** dil telefono.

L'ONKLO. — Funde dil **korto** ⁽⁴⁵⁾, proxim la **greto** ⁽⁴⁷⁾ e la **pordego** ⁽⁴⁸⁾ tu vidas la **gardenisto** ⁽¹²⁹⁾. Il preparas la **gardeneto** ⁽⁴⁹⁾. Il spadagis la tero per sua **spado** ⁽¹³¹⁾, il semas semini e rastas per la **rastilo** ⁽¹³⁰⁾. Pose, per sua **arozilo** ⁽¹³²⁾, il aquizos la **bedi** ⁽¹⁵⁰⁾ e la planti kreskados.

La **kaval-servisto** ⁽¹³³⁾ qua jus flegis la kavalon e donis a lu nutrivo netigas la **veturo** ⁽⁵²⁾ per sponjo, **manupumpilo** ⁽¹³⁴⁾ ed aquo-siteledo. Pose il rienirigos lu en la vetureyo e klozos la pordo per la dika **riglo** ⁽⁵³⁾.

Yen tu kontenta, me opinionas, tu havis suficant expliki.

IOANNES. — Yes, onklo mea, ma volunte me vidus l'internajo di la domo.

L'ONKLO. — To eventos morges. Siorulo Rufo explikos a tu la plano ed indikos a tu la nomo di singla chambro.

INTERNA ARANJO DIL DOMO.

(Videz la plano.)

L'ARKITEKTO. — Venez, Ioannes, me quikigos tu explorar la diversa parti di la domo.

Ni enirez la **teretajo** ⁽⁷⁾. Yen la butono di la **klosheto** ⁽¹¹⁾. Ni acensas la tri **gradi** ⁽¹⁴⁾ dil **perono** ⁽⁹⁾, ni transiras la **solio** ⁽¹⁰⁾ dil eniro-pordo ⁽⁸⁾ e yen ke ni esas an la pedo dil **eskalo** ⁽¹³⁾.

IOANNES. — To esas la koridoro.

L'ARKITEKTO. — No, to esas la **vestibulo** ⁽¹²⁾. La **koridoro** ^(a) esas ye l'extremajo. Dextre, yen la **salono** ^(b) e la **manjo-chambro** ^(c), opoze a la manjo-chambro esas la **koqueyo** ^(d) e la **servisteyo** ^(e), pose avane la **skribo-chambro** ^(f). La **verando** ⁽²³⁾ kun sua **vitrizita pordo** ⁽²⁵⁾ esas proxim la salono.

Ni quik acensos l'eskalero, Sustenez tu per la **pasamano** ⁽¹⁵⁾ e kontez la gradi. Li esas dek-e-quar. Yen la **fluro** ^(m), ni esas sur l'unesma **etajo** ⁽²⁷⁾.

L'UNESMA ETAJO.

Opoze a l'eskalero, esas la **latrino** ⁽²⁰⁾ e la **tualeteyo** ^(j). Dextre bela **dormo-chambro** ^(g) kun du fenestri an la **fasado** ⁽¹⁾ di la domo. Sinistre, esas la **balneyo** ⁽¹⁾ e la **chambro por amiki** ⁽ⁱ⁾ kun grand **alkovo** ^(h): Proxim la dormo-chambro esas la **chambro por l'infanti** ^(k). Ol situesas an vasta **teraso** ⁽²¹⁾. Sub ica teraso esas altra latrino (20) e, an la muro, yen la **klosho** ⁽²²⁾ qua sonas por la dineo.

IOANNES. — Ni irez sur la **duesma etajo**.

L'ARKITEKTO. — Ne existas duesma etajo. Sub la tekto esas nur **mansardi** ⁽³³⁾ e la granario (34). Ni finis la exploro, ni povas retrodecensar.

IOANNES. — Danko, sioro, to esas tre interesanta. Me quik naracos a mea patrulo omno quon me vidis.

TABELO N° 6

L'interna Domo, la Moblaro, la Nutrado,
la Lumizado.

La domo esas parfinita. L'onklulo di Ioannes esas instalita en sua nova domicilo, di qua ni konocas l'aranjeso. Nun ni videz quale il moblizis sua domo. Ni exploros unesme :

LA DORMO-CHAMBRO.

1. — Ni arivas neoportune, nam la chambristino esas okupata en netigar la **chambro**.

2. — Sur la **tualet-tablo** ⁽¹⁾ esas hike ed ibe diversa objekti per qui on lavas su, pektas su, kurtadice on tualetas. Li esas la **kuveto** ⁽²⁾ e l'**aquo-krucho** ⁽³⁾, la **kapo-brosilo** ⁽⁴⁾, la **pektilo** ⁽⁵⁾, la **sapono** ⁽⁶⁾ e la **sponjo** ⁽⁷⁾, fine **flakoneto** ⁽⁸⁾ por la dentifrico liquida.

3. — An la sulo, avan la tualet-tablo, yen la **sitelo** ⁽⁹⁾ por rekoliar la aqui sordida.

4. — Ni vidas en l'**avanchambro** ⁽¹⁰⁾ kelka **vestohoki** ⁽¹³⁾ e du **parapluvi** ⁽¹¹⁾ en la **parapluvuyo** ⁽¹²⁾.

5. — Altralatere di la pordo esas la **spegul-armoro** ⁽¹⁴⁾ qua kontenas la **linjaro** ⁽¹⁵⁾.

6. — Ni profitez ke la **chambristino** ⁽⁶⁾ aranjas la **lito** ⁽¹⁷⁾, por explorar olua diversa parti. La **lito-framo** ⁽²⁰⁾ kontenas bona **resort-matraco** ⁽²¹⁾ sur qua Iustina quik pozos lana **ma-**

traco ⁽²²⁾. Pose el prenos de la stuli la du **lit-tuki** ⁽²³⁾ e la **kovrilo** ⁽²⁴⁾. Lore el pozos sur la lit-**kapo**, la **transversa kuseno** ⁽²⁵⁾ la **kap-kuseno** ⁽²⁶⁾ qui esas kun l'**ederduna kovrilo** ⁽²⁷⁾ sur la **tapiso litala** ⁽³²⁾. El uzas plum-fasko por senpolvigar la **kurteni** ⁽¹⁹⁾ e la **lito-doselo** ⁽¹⁸⁾ e yen parto di la laboro parfinita.

7. — Lore el devos ordinar kelke la **lito-tableto** ⁽²⁸⁾, ritensar la **vekigilo** ⁽²⁹⁾, preparar la **nokto-lampeto** ⁽³⁰⁾, deprenar la **bujio** ⁽³¹⁾ por netigar la kandeliero.

LA LABORKORBO E LA KAMENAL ACESORAJI.

8. — La **laborkorbo** ⁽³⁴⁾ proxim la **tabureto** ⁽³³⁾ anke tre bezonas esar ordinata. El devos faldar la **broduri** ⁽³⁵⁾, inkluzar en la **labor-tableto** ⁽³⁸⁾ la **figro-chapo**, la **filo** ⁽³⁶⁾, l'**aguli** ⁽³⁷⁾ e la **cizo** ⁽³⁹⁾ e klozar per la **klefo** ⁽⁴⁰⁾ la kovrilo di la tablo.

9. — Sur la **unpeda tablo** ⁽⁴¹⁾ dil mezo, Iustina rinovigos l'aquo di la **karafo** ⁽⁴²⁾. El pozos **sukro** en la **sukruyo** ⁽⁴³⁾, netigos la **sukro-prenilo** ⁽⁴⁴⁾ e deprenos la **vesto-brosilo** ⁽⁴⁶⁾.

10. — La dextra latero di la chambro postulos de elu min multa laboro, nam la **longa stulego** ⁽⁴⁷⁾ e lua **kuseno** ⁽⁴⁸⁾ esas en sua justa plaso, e, pro ke ne esas kolda vetero, nulo esas diplasita inter la acesoraji (implementi) di la **kameno** ⁽⁴⁹⁾. **Shovelo** ⁽⁵⁰⁾, **pincegi** ⁽⁵¹⁾, **morilii** ⁽⁵⁵⁾, **cindro-barilo** ⁽⁵⁶⁾ esas neta; la **fairo-skreno** ⁽⁵⁴⁾ ne esis diplasita e la **ligno-kesto** ⁽⁵²⁾ esas bone provizita per **lenii** ⁽⁵³⁾.

11. — Tamen el devos senpolvigar la **pendul-horlojo** ⁽⁵⁷⁾, la **kandelabri** ⁽⁵⁸⁾ e la **posh-kozuyi** ⁽⁵⁹⁾, fine vishar la **spegulo** ⁽⁶⁰⁾.

12. — Pri la **bersilo** ⁽⁶¹⁾ dil infanteto (dil babo (*)), ol ja esas pronta.

LA SALONO.

1. — Nun yen la salono. Lu esas tre bela **chambro**. La kameno, qua situesas an la dextra angulo esas ornita per delikata **statueto** ⁽¹⁾, per du bela **vazi** ⁽³⁾ e drapirita per velura **lambrequino** ⁽²⁾ (*).

2. — Por impedir ke la cintili di la herdo bruleskez la tapiso, on pozis avan la herdo kupra **paracintilo** ⁽⁴⁾.

3. — Proxime, eleganta **skribo-tablo** ⁽⁵⁾ siorinala esas apertita. Sur olu la **domo-mastrino** ⁽²³⁾ skribas sua letri.

4. — La fenestro esas garnisita per **vitral kurteni** ⁽⁶⁾ kun **ligili** ⁽⁸⁾ akrochita al **pateri** ⁽⁷⁾ e per stofa kurtenegi **supre drapirita** ⁽⁹⁾.

5. — En l'embrazuro di la fenestro, **potuyo** ⁽¹¹⁾ kontenas verda **planto** ⁽¹⁰⁾, splendida palmiero di qua la folii su extensas preske til la **petrol-lampo** ⁽¹²⁾.

6. — La **lum-shirmilo** ⁽¹³⁾ di la lampo esas aranjata da Maria, la charmanta yuni-

(*) Babo = infanteto, la E. baby, F. bébé, I. bambino.

(*) Lambrequino = F. lambrequin, S. lambrequines, Port. lambrequins, mem D. E. lambrequins, do D. E. F. P. S.

no ⁽¹⁴⁾ qua esas an la **piano** ⁽¹⁵⁾. Tre rekte si-
danta sur la **tabureto** ⁽¹⁶⁾, el studias muzikajo.
El esas tre habila e sorgema, quale pruvas
elua **muzik-armoro** ⁽¹⁷⁾ qua esas perfekte ordi-
nita.

LA BUBACHO.

7. — Elua fratulo, Paulus, serchas **libro** ⁽¹⁹⁾
en la **biblioteko** ⁽¹⁸⁾. Il esas **yuno** ⁽²⁰⁾, movema
e netolerebla. Akrochante su al biblioteko por
atingar la libro qua esas tro supra, il riskas
faligar la **busto** ⁽²¹⁾ qua esas supere.

8. — Il profitas, por facar ta stultajo, ke
sua matro esas okupata per konversar kun
amikino, **damo** ⁽²²⁾ qua venis pasar kelka dii
en lua hemo. La matro sidas sur **kanapeo** ⁽²⁴⁾
proxim la **stulego** ⁽²⁵⁾, ed elua amikino esas sur
la **sidilo** ⁽²⁷⁾ di qua on vidas nur la **dors-apo-
gilo** ⁽²⁶⁾.

9. — La granda **kadro** ⁽³⁰⁾ pendanta an la
muro kontenas la **portreto** ⁽²⁹⁾ di parentino.
En l'**albumo** ⁽³²⁾ pozita sur la tablo esas asem-
blita la **fotografuri** ⁽³³⁾ di la cetera familiani.
La pueri jus foliumis olu, nam la **stuli** ⁽³¹⁾ esas
ankore grupigita cirkum la tablo.

10. — La **Chiniana vazo** ⁽³⁴⁾ porcelana, qua
esas proxim la **paper-kultelo** ⁽³⁵⁾ esis donacita
a Maria por elua festo, e la **paravento** ⁽³⁶⁾ qua
garnisas l'angulo di la chambro esas adportita
de Chinia da elua onklulo.

11. — Gayigata dal belega **pikturi** ⁽³⁷⁾ akro-
chita an la **parieto** ⁽⁴²⁾, lumizata dal **plafon-
lustro** ⁽³⁸⁾, di qua l'**elektrol-lampi** ⁽³⁹⁾ vespere

brilas joyoze, ta salono aspektas tre agreabla. La mola **tapiso**⁽⁴⁰⁾ extensita sur la parqueto, e la tante faciluza **timbro elektrala**⁽⁴¹⁾, parfinas olua komforto.

LA MANJO-CHAMBRO.

1. — Sonis la dineo-kloko. La tota familio, ecepte Maria, esas asemblita cirkum la tablo. La manjo-chambro esas agreable varmigita dal bonega **furnelo**⁽¹⁾ fayenca, kun tenua **tubo**⁽²⁾.

2. — Ta chambro kontenas ne multa mobli. Alonge la muro pendas, super la **skabelo**⁽⁴⁾. **fonteneto**⁽³⁾ orniva. Tre proxime, esas la **kre-denco**⁽⁵⁾ sur qua on pozas la kolda manjebli, la deser-dishi, e la diversa tabl-implementi quin on ne quik bezonas.

3. — Tale ni vidas sur la supera tabulo,

hanyuno rostita ⁽⁷⁾, **fisho** ⁽⁸⁾ e **kupo** ⁽¹⁰⁾ kun **frukti** ⁽⁹⁾. Sube yen la **fromajo** ⁽¹¹⁾, la **pano** ⁽¹²⁾, la **flakonuyo** ⁽¹³⁾ qua kontenas omno bezonata por kondimentizar la salado : l'oleo, la vina-gro, la **salo** ⁽¹⁴⁾ e la **pipro** ⁽¹⁵⁾. Fine, sur l'infra tabulo esas **kuko** ⁽¹⁷⁾ proxim la **mustarduyo** ⁽¹⁶⁾.

4. — La manjo-chambrala horlojo, quan on nomizas **mur-horlojo** ⁽²⁰⁾, havas tre aparta formo. Ol esas enkastrita en ligna kadro qua pluse kontenas **barometro** ⁽¹⁹⁾ e **termometro** ⁽¹⁸⁾.

LA DINEO-SERVO.

5. — An omna muri di la chambro esas aplikita **ligno-paneli** ⁽²¹⁾ ek vaxizita querko. Stofa **pordo-tapeto** ⁽²²⁾ sate klozas la pordo qua donas eniro por la verando. Ibe la familio iros drinkar la kafeo pos la dineo. Ja la **tasi** ⁽²⁴⁾ e la **subtasi** ⁽²⁵⁾ esas pronta sur la **plad-moblo** ⁽²³⁾.

6. — Super la tablo esas fixigita al plafono **pendo-lumizilo** ⁽²⁶⁾ di qua la tre brilanta lampo vespere lumizas la tota manjo-chambro.

7. — Nun ni explorez la **manjo-tablo** ⁽²⁷⁾ ipsa. Kande eniris la familio, la manjilaro esis pronta. Sur la **tablo-tuko** ⁽²⁸⁾ esis pozita, ye la plaso di singla kunmanjonto, **plado** ⁽³³⁾, **bok-tuko** ⁽²⁹⁾, **kuliero** ⁽³⁴⁾, **forketo** ⁽³⁵⁾, **kultelo** ⁽³⁶⁾ e **glaso** ⁽³²⁾. Esis anke **boteli** ⁽³⁰⁾ por vino e **karafo** ⁽³¹⁾ por aquo.

8. — La **servisto** ⁽³⁹⁾ unesme adportis la **supuyo** ⁽³⁷⁾, en qua ankore fumas kelka supo. Nun il servas l'unesma **disho** ⁽³⁸⁾, karno-disho. Pose il prizentos olti quin ni ja nomis, fine, pos la **deser-disho**, il profitos ke sua mastri enirabos la verando, por deprenar la tabl-uten-sili e riordinar la manjo-chambro.

Noto. — La komunuza vorti relatanta la nutritivaro, hiki indikesas tre rezume. La listo esos kompletigata sur la du tabeli « La Hote-lo » n° 13) e « La Merkato » (n° 15).

LA KOQUEYO.

1. — En la koqueyo, quan ni regardeskas tra la pordo mi-apertita, ni vidas pitoreska

2. — La **sufilo** ⁽⁸⁾ e la **karbon-shovelo** ⁽⁹⁾, quin on jus uzis, restis an la sulo same kam la **lenii** ⁽¹⁰⁾.

3. — La supraĵo di la kameno esas ordinita; la **lanterno** ⁽¹¹⁾, l'**alumetuyo** ⁽¹³⁾, en qua esas l'**alumeti** ⁽¹²⁾, la **kandeliero** ⁽¹⁴⁾ e la **bujiero** ⁽¹⁵⁾ kun **bujio** ⁽¹⁶⁾ esas en sua plaso. Ma la granda **karbon-sitelo** ⁽¹⁸⁾, plena de **terkarbono** ⁽¹⁷⁾ quan la **koquistino** ⁽²³⁾ jus plenigis en la kelero, restis meze di la koqueyo.

4. — Advere, la kompatinda muliero devas hastar por ke la dejuno esez pronta justatempe. Nun el esas proxim la **koquo-furnelo** ⁽¹⁹⁾ e quirlas **sauco** ⁽²⁴⁾ quan oportas ne brular troe.

5. — En la **forno** ⁽²⁰⁾ bakas kuko, quan el preparis por la repasteto dil pueri. Super la koquo-furnelo pendas la **pot-kuliero** ⁽²¹⁾ e la **spum-kuliero** ⁽²²⁾.

LA VAZARO.

6. — La **koquilaro** ⁽²⁵⁾, akrochita funde di la chambro, esas tre neta. La bel kupra **kas-rola** ⁽²⁶⁾, la **lakto-poto** ⁽²⁷⁾, la **kribleta** ⁽²⁸⁾ e la **raspilo** ⁽²⁹⁾ esis sorgoze netigita.

7. — La **sal-buxo** ⁽³⁰⁾ esas pozita sur la plad-armoro proxim la **te-krucho** ⁽³¹⁾, e l'**oleo-bo-telego** ⁽³²⁾. La **tirkesto** ⁽³³⁾ kredeble kontenas la manĵilari e la kulteli di koqueyo.

8. — La **balayilo** ⁽³⁴⁾ e la **plum-fasko** ⁽³⁵⁾ esas en angulo. La koquistino jus uzis la **ligno-bloko** ⁽³⁶⁾, el lasis ol proxim la fenestro.

9. — **Manuvishilo** ⁽³⁷⁾ pendas an la muro, proxim la **funelo** ⁽³⁸⁾. En ta parto di la koqueyo esas forpozita la **rostilo** ⁽³⁹⁾, la **hachilo** ⁽⁴⁰⁾ e la **hachoplanko** ⁽⁴¹⁾. Pose, super la hachilo, sur **tabulo** ⁽⁴²⁾, esas **poti** ⁽⁴³⁾, la **bolio-poto** ⁽⁴⁴⁾ kun sua **kovrilo** ⁽⁴⁵⁾ e la **marmito** ⁽⁴⁶⁾. La **padelo** ⁽⁴⁷⁾ pendas proxime.

10. — Nur la kupra **robineto** ⁽⁴⁸⁾ projektas brilo en ica angulo. L'**eviero** ⁽⁴⁹⁾ sur qua esas pozita la dika **kruchego** ⁽⁵⁰⁾, esas kredeble tre komoda kun sua mikra armoro, en qua on konservas la **vinagro-barelo** ⁽⁵¹⁾ provizita per sua **robineto** ⁽⁵²⁾, la **rezidu-buxo** ⁽⁵³⁾ et la **desneta pladi** ⁽⁵⁴⁾.

ALTRA OBJEKTI POZITA EN LA KOQUEYO.

11. — La **kuvego** ⁽⁵⁵⁾ en qua on lavas la **legumi** ⁽⁵⁸⁾ et la gisfera **kaldrono** ⁽⁵⁶⁾ pozita sur la **karel-sulo** ⁽⁵⁷⁾ kredeble havas anke sua plaso en ta armoro.

12. — La koquistino certe ne indijas furneli, nam yen pluse, sur l'angulo di la tablo, **gas-furnelo** ⁽⁵⁹⁾ sur qua varmeskas aquo en mikra kasrolo. La **vaporo** ⁽⁶⁰⁾ qua eskapas ek olu indikas a ni, ke kredeble ol bolias. Versimile ca aquo uzesos por la kafeo, nam yen sur l'altra extremajo dil tablo, la **kafe-krucho** ⁽⁶⁴⁾ e la **kafe-muelilo** ⁽⁶³⁾.

13. — La furnelo esas konektata kun la **gas-brulilo** ⁽⁶²⁾ per longa **kauchuka tubeto** ⁽⁶¹⁾.

14. — La **jornala servistino** ⁽⁶⁶⁾ qua venas helpar la koquistino, preparas la legumi por

la dineo. Kande oli esabos emundata e lavata, el pozos li en la **baseno** ⁽⁶⁵⁾ var tante la horo por koquar li.

LA BALNEYO. (*Balno-chambro.*)

1. — A ni restas facenda nur un nediskre-tajo por konoceskar la precipua chambri dil apartamento : vidar l'instaluro di la balneyo. To ne postulos longa tempo, nam ol ne esas granda, e ni rapide savos ke la **balno-kuvo** ⁽¹⁾ havas bona **balno-varmigilo** ⁽²⁾, ke la **sapon-konko** ⁽³⁾ esas atingebla da la manuo di balnanto e ke la **tuk-portilo** ⁽⁵⁾ certe igos facile sikigar la **tualet-tuki** ⁽⁴⁾.

2. — Ta chambro havas sua parieti kovrita per **fayencaji** ⁽⁶⁾, qui posibligis instalar **dush-aparato** ⁽⁷⁾ sen irge timar ke l'aquo, qua retrospricas dum lua uzeso, domajos la muri. Zinka **baseneto** ⁽⁸⁾ qua servas por la ped-balni, kompletigas la moblaro.

DUESMA SERIO

TABELO N° 7

Unesma ceno.

LA VILAJO DUM LA VINTRO.

1. — Dum la novyaral vakanci, me akompanis mea patrulo en Novurbo, vilajeto ube il bezonis traktar kelk aferi komercala.

2. — Ni uzis la **dilijenco** ⁽¹¹⁾ qua funkcias inter la urbo e ta burgo; ma pro ke esis tre kolda, ta voyajo en vehilo poke komfortoza ne esis tre agreabla.

3. — Pro to ni sentis vera plezuro kande ni vidis la **duktisto** haltigar sua veturo sur la placo, avan l'**albergo** ⁽²⁾ di la *Blank Urso*. L'**albergisto** ⁽⁴⁾ esis vartanta ni sur la solio di sua domo, kalme fumanta sua **pipo**.

Il invitis ni enirar e me ne lasis me pregesar por instalar me avan la sarmentoza fairo qua krepitis en la herdo. Lore me tre mokis l'akra **nordal vento** qua grincigas la olda **insigno** ⁽³⁾ et forportis per nigra vortici la **fumuro** ⁽¹⁾ ekiranta la kameno.

4. — Esis la horo dil dejuno. Sen plu longe vartar, ni bone manjis la simpla ma saporiza repasto quan on servis a ni (*).

(*) Videz pri la repastala detali, la tabeli 6 e 13.

5. — Pos la dejuno, me akompanis mea patrujo, qua esas asekuristo, che lua klientaro. Unesme ni vizitis la **forjisto** ⁽⁵⁾, qua lojas proxim l'albergo. Il esis okupata per (huf)-ferizar kavalo. Me admiris la robusteso di lua kompano qua solide mantenis sur lua ledra avantalo la **hufo** dil kavalo, dum ke la forjisto fixigis la **fero** ⁽⁶⁾ per forta martelagi.

6. — Pose ni iris che la **shuisto** ⁽⁷⁾ dil vilajo, la olda Iakobus. Malgre ke il havas kom insigno belega **boto**, il saciesis per risuolizar olda paro de shui truizita.

La oldo dicis a ni ridante : « En la urbo, me esis « shuifisto » e me ne havis klienti. Hike, me esas « shureparisto » e la laboro esas multa. »

7. — Il parolis a ni pri sua vicino la **razisto** ⁽⁸⁾, di qua la klientaro esas ne kontenta. Lua **razili** sempre esas brechizita e lua **cizi** nultempe tondas bone.

Ma pro ke il esas la sola razisto dil vilajo, on esas koaktata komprenende razigar su e tondigar sua hararo da ilu. Cetere il esas avara e desafabla viro.

8. — Fortunoze, la cetera **vicini** ne similesas ilu. Exemple la **charifisto** ⁽⁹⁾ esas benigna viro, laborema e komplezema. Esas plezuro reparigar veturo da lu. Lua laboruro esas sempre finisita.

9. — Olda Iakobus anke ne plendis pri la **selifisto** ⁽¹⁰⁾, quan il kelkafoye helpas sutar la **harnesi** kande urjas la laboro.

Mea patrulo questionis lu pri lua familio :
« Omni standas bone. Mea nepotino esas en
la **skolo** ⁽¹²⁾. Elua **docistino** ⁽¹³⁾ esas tre kon-
tenta pri lu, el esas bona **lernanto** ⁽¹⁴⁾. El ne
similesas mea mala kerlo filio; il pensas nur
pri ludar. La **docisto** ⁽¹⁵⁾ ne sucesas lernigar
irgo da ilu. »

VILAJALA BABILADI.

10. — La oldo pose rakontis a ni la novaji
dil vilajo. On esas konstruktonta nova skolo,
nam la instalita en la **komonal domo** divenis
tro mikra. Cetere to esas facila, nam suficos
komprar parto del gardeno dil **muelisto**. To
esos tre profitoza por la kompatinda viro. Pro
la koldeso, la **muel-diski** dil **muelejo** ⁽¹⁶⁾ ne
plus povas muelar la frumento, pro ke la
roto ⁽¹⁷⁾ esis konjele haltigita da la **glacio** ⁽²⁵⁾
di la **rivereto** ⁽²³⁾.

11. — « Pri konstrukturo, ka vu vidis nia
nova **kirko** ⁽¹⁸⁾ ? Ol esas tre pitoreska sub sua
nivura mantelo. La **korvi** ⁽¹⁹⁾, qui ne plus ri-
konocas sua olda kloshejo, triste perchas sur
la grand arboro dil **tombeyo** ⁽²⁰⁾ ».

12. — Ta ideo pri la tombeyo rimemorigis
dal shuifisto la personi quin mea patrulo ko-
nocabis e qui mortis lastayare. « Quanta
tombi ⁽²¹⁾, mea bon sioro, adjuntesis a la ce-
teri, sub la **cipreso** ⁽²²⁾ ! La morto falchis nia
olda notario. La tota vilajani asistis lua **fu-
nero**. »

13. — « Yen lua sucedanto qua sketas sur
la rivereto. Il jus venis reparigar da me la
rimeno di sua **sketilo** ⁽²⁶⁾ qua esis ruptita. »

14. — « Yen anke sur la rivo di la rivereto, la nova **rural gardisto** ⁽²⁷⁾. Il esas ex-jendarmo qua terorigas la bubachi dil vilajo. Li fugas quik kande li videskas lua **getri** ⁽²⁹⁾ e lua **kepio** ⁽²⁸⁾. »

15. — « Ha ! yen la olda Iosef qua duktas **charetedo de ligna faski** ⁽³⁰⁾ por la panifisto. — To esas vera, dicis mea patrulo, me rikonocas lua jungajo de **mulini** ⁽³¹⁾. Me ya bezonas parolar ad ilu, me profitos l'okazono. Til rivido, patro Iakobus. »

16. — Jus kande ni ekiris, la pueri dil vilajo livis la skoleyo e kurante precipitis su ad la **gliteyo** ⁽³³⁾ kun risiko falar e ruptar a su membro en la **falo** ⁽³⁴⁾. Un de li prenis sua **glit-veturo** ⁽³²⁾ che la charifisto, sidigis en olu un de sua kamaradi, e departis kurante.

17. — Altri precipitis su ad **niv-amaso** ⁽³⁷⁾ proxim la **ponto** ⁽⁴⁰⁾ e bombardeskis la **nivura statuo** ⁽³⁹⁾ quan li erektis dum la hiera dio ed a qua li metis chapelo, pipo e bandoliera skolsako.

18. — Li poke sucias la frostiganta vento e la koldeso. La plumulto mem ne havas **kra-vatego** ⁽³⁵⁾ e, por rivarmigar su pos la kombato per **niv-buli** ⁽³⁸⁾, suficas a li manuedo de tre varma **kastani** ⁽⁴²⁾ komprita de la olda **vendistino** Jakobina, qua tremas pro koldeso sub sua **shalacho** ⁽⁴³⁾ tro dina.

Duesma ceno.

LA RUSTIKA DOMO DUM LA PRINTEMPO.

1. — Malgre omna plezuri dil vintro, ni kun profunda joyo salutas la riveno dil **printempo**.

Quante gayiganta tabelon aspektas farmala korto, vespere, en la mayo-monato !

2. — Ye la horizonto la **suno** ⁽¹⁾ lente kushas su, inundante la **ruro** ⁽³⁾ per sua purpurea **radii** ⁽²⁾. La diligenta **plugisto** ⁽⁶⁾ hastas plugar sua **agro** ⁽⁴⁾.

Per sua **plugilo** ⁽⁵⁾ jungita a vigoroza **kavalo** ⁽⁷⁾, il trasas la **sulko** ⁽⁸⁾ en qua la **semero** ⁽⁹⁾ per plena manuedo jetos la **semino** qua produktos la orea spiki.

3. — La **falchisti** ⁽¹¹⁾ provizita per sua falchili falchis la herbo dil prato, la fanigisti sikigis la **feno** ⁽¹⁰⁾ turnante lu per **forki** ⁽¹²⁾ e rastili, e yen ke li retrovenas.

Uni marchas avan la pezoza veturo tirata da bovi; li kunportas sua utensilo sur la shultro. Altri, plu indolenta, komfortoze su instalas sur l'odoranta feno.

4. — Pasantu li facas amikal saluto al **gardenisto** ⁽¹⁶⁾ okupata en la **frukto-gardeno** ⁽¹³⁾ per taliar la **frukt-arbori** e greftar la **pirieri** ⁽¹⁴⁾. La **prunieri** ⁽¹⁵⁾ florifeskas, e, en la **legum-gardeno** ⁽¹⁷⁾ bone sterkizita, la legumi, kauli e saladi ja esas bonastanda.

Sur la mureto, bela **pavono** ⁽¹⁸⁾ developas sua kaudo, por admirigar olua plumi belega.

5. — La pordi di la **kavaleyo** ⁽¹⁹⁾ esas aper-tita ed on vidas la rastelero e la **litiero** ⁽²³⁾ di la **kavalino** ⁽²¹⁾ quan la **kaval-servisto** ⁽²⁰⁾ jus desjungis. La **kavalyuno** ⁽²²⁾ tante komika kun sua longa gambi, sequas sua patrino gambolante.

6. — Proxim la **puteo** ⁽²⁹⁾ la **bovini** ⁽²⁵⁾ iras drinkar en la ligna **trogo** ⁽²⁶⁾ qua uzesas por li kom drinkeyo. La **bovyuno** ⁽²⁴⁾ profitas l'okazono por mamsugar, e la **bovulo** ⁽²⁷⁾ flarante la bono doro dil forejo, joyoze bramas e fiere levas la kapo kun **korni** ⁽²⁸⁾ potentia.

7. — Omni laboras. La **servistino** ⁽³²⁾ manue tenas la **kordo** ⁽³¹⁾ dil puteo. El cherpas aquo per **sitelo** ⁽³⁰⁾ por drinkigar la brutaro. Proxim la **garbeyo** ⁽³³⁾, viro rastas la paliaji ed avan la pordo di la **hemo** ⁽³⁴⁾ olda **filifistino** ⁽³⁵⁾ per sua filif-roto e sua **ruko**, filifas la **lino** o la **kanabo** quale en la tempo olima.

LA FARMISTO.

8. — La **farmisto** ⁽³⁶⁾ direktas ta omna labori e donas instrukcioni a sua servisti. Il rekomendas subtektigar la **herso** ⁽⁴⁰⁾ e la **piocho** ⁽³⁹⁾ quin on obliviis proxim la **kabano** ⁽³⁸⁾ di la **hundo** ⁽³⁷⁾.

9. — Lua klami pavorigas **kolombo** ⁽⁴¹⁾, qua per tota ali flugas aden la **kolombeyo** ⁽⁴²⁾, e la **hanini** ⁽⁴³⁾ qui hastas rienirar la **haneyo** ⁽⁴⁴⁾.

10. — Avan la **mutoneyo** ⁽⁴⁸⁾, yen la olda **pastoro** ⁽⁴⁵⁾ qua retroduktas sua (muton)-tru-

po ⁽⁴⁹⁾. Tenante sua (pastor)-**bastono** ⁽⁴⁶⁾, qua nultempe mankas a lu, same kam lua **bluzo** ⁽⁴⁷⁾ senkolorigita, il duktas a la stablo **muto-nuli** ⁽⁵⁰⁾, **mutonini** ⁽⁵³⁾, **mutonyuni** ⁽⁵⁴⁾, **kapri-ni** ⁽⁵¹⁾ e **kaproyuni** ⁽⁵²⁾. Lua fidela **hundo** ⁽⁵⁵⁾ Argus laste venas ed instigas per sua aboyi la diligenteso dil tardeskanti.

11. — Ta omna bruisado e movado ne trublas la quieteso dil bona **laktifanta bovino** ⁽⁵⁶⁾ qua tinkligas sua **klosheto** ⁽⁵⁷⁾, dum ke on melkas elu avan la pordo dil **stablo** ⁽⁵⁸⁾.

12. El semblas komprenar, ke el devas donar sua lakto, por ke la **farmistino** ⁽⁶⁰⁾ povez prontigar **butro** en la **butrifilo** ⁽⁶¹⁾ o la bonega **fromaji** ⁽⁶⁴⁾, qui gutifas de la tabulo pozita sur la **kuvego** ⁽⁶³⁾.

13. — La tota **lakteyo** ⁽⁵⁹⁾ mantenesas tre nete da la **farm-servisto** ⁽⁶⁵⁾ qua jus lavis la **lakto-poti** ⁽⁶²⁾ en la granda sitelo quan il portas per la manuo.

LA PULTREYO.

14. — Kun sua dika ligno-shui, il marchas kelke plumpe, e tale fugigas la **dindulo** ⁽⁶⁸⁾, la **anadini** ⁽⁶⁶⁾, la **anaduli** ⁽⁶⁷⁾ e la **gansi** ⁽⁶⁹⁾ qui larje apertas sua **beko** ⁽⁷⁰⁾ e desquiete kriegas.

La **hanulo** ⁽⁷¹⁾, plu kombatema, erektas sua reda **kresto** ⁽⁷²⁾, sukusas la plumi di sua **kaudo** ⁽⁷³⁾ ed audigas « kokoriko » sonorega.

15. — **Hanin-matro** ⁽⁷⁴⁾ marodas sur la **sterko** ⁽⁸¹⁾ kun sua (**han-**)**yuneti** ⁽⁷⁵⁾. La **pork-yuno** ⁽⁷⁸⁾ fugas ad sua matro, l'enorma **por-kino** ⁽⁷⁷⁾ quan ni vidas proxim la porkeyo.

16. — En sua faki, la **kunikli** ⁽⁷⁹⁾ manjas
avide la **herbo** ⁽⁸⁰⁾ delikata quan adportas a li
la filiino dil farmistulo. Ioanina tre amas sua
kunikli e, singladie, querinta la fresha **ovi** ⁽⁷⁶⁾
en la haneyo, el venas vizitar sua amiketi.

TABELO N° 8

Unesma ceno.

LA REKOLTO (*).

LA ASPEKTI DI LA RURO.

1. — Kun la **somero**, unplusafoye chanjis l'aspekto di la ruro. La semino konfidita al sulko jermifis; verda planteto ekiris de la sulo e spikifis. La grano esis formacata, pose lu matureskis e mem de nun on bezonas nur rekoltar.

2. — La **rural flori** esas desklozita. **Aciani** ⁽¹⁾, **papavereti** ⁽²⁾ e **digitali** ⁽³⁾ mixas al uniforma nuanco dil frument-agri la gaya kontrasto di sua fresha **koroli**.

3. — La frukt-arbori su garnisis per folii; la frukto matureskis. La mikra **ceriziero** ⁽⁴⁾ abundas de bela **cerizi** ⁽⁵⁾ quin la pueri plezurege kolias e manjas.

4. — De nun la brutaro povas pasar la tota jorno en la liber aero.

La **mutonyuni** ⁽⁶⁾ grandeskis e divenis bel **mutonini** ⁽⁷⁾ e bel **mutonuli** ⁽⁸⁾ kun densa lanfelo. Li tranquile pasturas la **herbo** dil **pastureyo** ⁽⁹⁾ buntizita per **margriteti**.

(*) Pro ke ta vorto esas ne preciza : kad esas lin-rekolto, vit-rekolto, pom-rekolto ? Forsan esus bona uzar « **mesono** » propozita en Mondo XIV, p. 242. Ma til nun ta nova radiko ne esas adoptita dal Akademio e vartas diskuti segun la kustumata regularo Idistala.

Balde on tondeskos **ta** bestii por havar lia **lano** ek qua on fabrikas la drapo di nia vesti.

LA PASTORO.

5. — La **pastoro** ⁽¹⁰⁾ semblas ne tre atencarli. Il sucias nur la sturmo qua pasas ye la horizonto, e la **muton-gardisto** ⁽¹³⁾, qua proximigas **gurdo** ⁽¹⁴⁾ a sua labii semblas mem plu sensucia.

6. — La varmeso esas opresanta; nam la **hundo** ⁽¹⁵⁾ venas, lu anke, sendurstigar su; lu lapas la fresh aquo di la **rivereto** ⁽¹⁶⁾ e pavorigas kompatinda **raneto** ⁽¹⁷⁾ qua blotisabis en la rivo-herbi. Ica saltas aden la klar aquo ube florifas la **nenufari** ⁽¹⁸⁾.

7. — **Motacilo** ⁽¹⁹⁾ su balnas apud la **fonteto** ⁽²⁰⁾ qua spricas inter du rokaji e su celas sub l'**arbusti dornoza** ⁽²¹⁾ e la **krateg-bushi** ⁽²²⁾.

LA REKOLTO.

8. — Por la rurana pueri, la frumento-rekolto esas tre amuzant epoko. Li joyoze kulbutas ⁽²⁴⁾ sur la **palio-amasi** ⁽²³⁾, li helpas la **rekoltisti** ⁽²⁶⁾ e dum ke ici falchas la **frument-agro** ⁽²⁷⁾ per sua **falchili** ⁽²⁵⁾ bone akutigita per la **grindo-petro** ⁽³⁰⁾, li kolektas la frumento e ligas olu kom **garbi** ⁽³¹⁾ o kom **fasketi** ⁽³²⁾.

9. — Kelkafoye on permisas a le maxim granda inter li sekar per **siklo** ⁽¹²⁾ la **orea stipi** ⁽²⁸⁾ qui portas la grava **spiki** ⁽²⁹⁾ grano-plena; e la mikri, surveyante la **brutaro** ⁽³³⁾

qua pasturas en la **pastureyo** ⁽³⁴⁾ sub la ombro dil granda **tilio** ⁽³⁵⁾ kaptas per sua **reto** ⁽³⁶⁾ la bela **papilion**.

Mem kelki klimas sur la **chareto** ⁽³⁷⁾ por ordinar la garbi quin on pasigas a li per **forko** ⁽³⁸⁾.

10. — Sur la tota **planajo** ⁽³⁹⁾ ube flugeskas la **alaudi** ⁽⁴¹⁾ regnas l'animeso. Omni esas okupata pri la rekolto. Ma, dum ke la povri duras uzar la olda instrumenti, **falchili**, **sikli** e **drashili** ⁽⁴⁰⁾, la richa proprieteri falchigas sua frumento o sua **sekalo** ⁽⁴³⁾ per **falcho-mashino** ⁽⁴²⁾. Pose, ne bezonante portar la garbi en la garbeyo, on facas granda **garb-amasi** ⁽⁴⁴⁾.

11. — Lore on adduktas **drashmashino** ⁽⁴⁷⁾ quan **lokomobilo** ⁽⁴⁵⁾ movas per **transmis-ri-meno** ⁽⁴⁶⁾ e tale la grano separesas de la **palio**, sen livar l'agro ube ol esis semata.

LA STURMO.

12. — Ofte **sturmegi** ⁽⁵³⁾ eventas, lor la tempo dil rekolto. Unesme la grondi dil **tondro** esas audata de fore; **ventego de westo** ⁽⁵⁴⁾ sufleskas ed anhelante kurvigas la maxim gros arbori dil **bosko** ⁽⁴⁹⁾. Nigra **nubegi** ⁽⁵⁶⁾ asaltas la cielo; li esas trairata da zigzagi dazlanta dil **fulmino** ⁽⁵⁵⁾. La **pluvo** e kelkafoye la **grelo** faleskas, aplastante la rekoltaji pronta por falchesor.

13. — Ofte la fulmino incendias konstrukturo. Tale lastayare la tekto dil **vento-muelilo** ⁽⁵⁰⁾ esis cindrigata e du de lua **alegi** ⁽⁵¹⁾ frakasata.

14. — Pos kelka hori, la kalmeso rinaskas. Briloza **ciel-arko** ⁽⁵²⁾ aparas en la horizonto e la naturo riprenas sua vivo interruptita dum kelka instanti. La rurani, qui refujis en la **kabani** ⁽⁴⁸⁾ rilaboreskas e kurajoze esforcas reparar la domaji quin li jus subisis.

Duesma ceno.

LA CHASADO. — LA VIT-REKOLTO.

LA PESKADO.

1. — Cirkum la fino di **agosto** o la mezo di **septembro**, segun la regioni, eventas l'aperto dil chasado. Apene l'unesma sun-radii igis la **lacerti** ⁽²⁾ ekirar lia truo, kande la **chaseri** ⁽⁵⁾ voyireskas kun sua **hundi** ⁽⁴⁾.

2. — Il metis sua solida **chas-kostumo** ⁽⁹⁾ ek dika drapo, pedvestizis su per ledra **getri**, per qui il sucesos marchar en la humida herbo ube celas su la **rospi** ⁽¹⁾; il prenis sua **fusilo** ⁽⁶⁾ e sua **vildo-sako** ⁽¹⁰⁾, e yen ke il departas.

3. — La fervoro di la persequo adduktas lu meze di vit-agro ube la vit-rekolto esas tre vivaca. La pueri dil vit-kultivisto, qui ordinare surveyas la kaprini sur la voyo, cadie lasas eli pasturar hazarde, e pos ligir a paliso olda **kaprulo** ⁽³⁾ qua ne falus profitar sua libereso por eskapar, li, suafoye, atribuas a su partopreno en la plezuro. Unu sizas vit-ber-grapo en **rekolto-korbo** ⁽¹²⁾ ed amuzas su per fluigar la **suko** ⁽¹⁴⁾ en gobleto ⁽¹³⁾ por fabrikar mosto (vino ne fermentacinta). Altru kuafas su per **folio-krono** ⁽¹⁵⁾ quan il jus plektis.

Proxim li, senshama **paseri** ⁽¹⁶⁾ venas mem avan la presilo por marodar la vit-beri.

4. — Dum ke la pueri su amuzas, la viri laboras. La **vit-rekoltisti** ⁽¹⁸⁾ adportas la vit-beri aden la kelero per **dorso-korbi** ⁽¹⁷⁾; **barelifisto** ⁽¹⁹⁾ reparas la **bareli** ⁽²⁰⁾, verifikas ka la **duvi** ⁽²²⁾ e la **fundi** ⁽²¹⁾ esas bonstanda, e remplasigas la **ringegi** ⁽²³⁾ ruptita. Lu anke laboris la **kuvegi** ⁽²⁵⁾ en qui on varsas la **vitberi** ⁽²⁶⁾ por igar li fermentacar.

5. — Kande la fermentaco parfinis, on rakas la vino ed on pozas la reziduo sur la **presilo** ⁽²⁸⁾ e progresive klemante per la **skrubego** ⁽²⁹⁾ on ekpresas la suko qua fluas en **kuveto** ⁽³²⁾ ed ankore on obtenas **vino** ⁽³¹⁾.

BIRO E CIDRO.

6. — An la muro dil **kelero** ⁽²⁷⁾ klimas brancho di **lupulo** ⁽³⁰⁾. Ibe ol esas nur orniva planto, ma en kelka landi, ube la vito esas tre rara, la lupulo esas kultivata por fabrikar la **biro**.

7. — La mikra **pomio** ⁽³³⁾ esas charjita per pomi qui produktos kande li esos matura, bona **cidro**. En sua **kajo** ⁽³⁴⁾ la **serino** ⁽³⁵⁾ e la **karduelo** ⁽³⁶⁾ regardas per envidioz okuli la paseri qui libere petuladas.

8. — Til fino di vido, sur la pento dil kolini, esas aliniita **vito-stangi** ⁽⁴⁰⁾ qui suportas la belega **(vito)-trunki** ⁽³⁹⁾, garnisita da **grapi** pezoza.

Dum la tota yaro, la **vit-kultivisto** ⁽⁴²⁾ laboris por sorgar sua **vit-agro** ⁽³⁸⁾ e nun il esas

rekompensata po sua peno per bela rekolto. La **vit-rekoltistini** ⁽⁴¹⁾ plenigas la kuvi pozita sur la chareto tirata da **mulini** ⁽⁴³⁾, ed omni esas joyoza.

LA PESKADO.

9. — Same esas pri la **fil-peskeri** ⁽⁴⁴⁾ qui de la matino, venis instalar su an la rivo dil aquo kun sua **pesko-bastoni** ⁽⁴⁵⁾.

La **fisho** ⁽⁴⁷⁾ snapas l'**angelo** quik kande ili plunjas sua **filo** ⁽⁴⁶⁾ en l'aquo, ed apene li havis tempo por rinovigar la **lurilo**, kande nova viktimo friskas ye l'extremajo dil filo.

Tamen la **reto-peskero** ⁽⁴⁸⁾ qua, de sua **bar-ko** ⁽⁴⁹⁾, lansas la (**lanso**)-**reto** aden la mezo dil **rivero** ⁽⁵⁰⁾ kaptas plu multa fishi.

10. — L'autuno esas la sezono dil bona promenadi : pedire, **kalvalke** ⁽⁵²⁾, **bicikle** ⁽⁵³⁾, **automobile** ⁽⁵⁴⁾. La **voyi** ⁽⁵¹⁾ esas neta ed on profitas la lasta bela dii, nam yen ke ja la **hirundi** ⁽⁵⁶⁾ assemblingas su sur la tekti por flugeskar per tota ali vers plu varma landi. La foliaro dil olda **nuciero** ⁽⁵⁷⁾ flaveskas, la **nuci** fallas e la alt **arbori** grupe dispozita quale **buketo** ⁽⁵⁸⁾ sur la **altajo** ⁽⁵⁹⁾ balde senfolieskos.

11. — La **suno** ⁽⁶⁰⁾ su levas plu tarde, la jorni deskreskas, koldeteso pasable pikanta komencas esar sentata, ye la **matino**, e yen ke ja flugi de **bekasi** ⁽⁶¹⁾ livas nia klimati negastigema.

TABELO N° 9

Unesma ceno.

LA MONTA. — LA BALNURBO.

1. — De ok dii me esas en Pratz. Me ne povas expresar la tota admiro quan me sentis kande me esis avan la marveloza **montaro** ⁽¹⁾ dil Pirenei di qua la **kresto** ⁽²⁾ aspektas sur la blua cielo quale giganta festono.

2. — Me ne imaginis, ke la Pireneal **somiti** ⁽³⁾ atingas **alteso** tante granda, e me restis astonegata koram la belega **glacieri** ⁽⁵⁾ e la **monto-pinti** ⁽⁴⁾ nivoza sur qui rulas tante terorigant **avalanchi**.

MONTA-PEIZAJA.

3. — Quik de la morga dio di mea arivo, me iris a la olda **volkano** ⁽⁶⁾ extingita qua esas proxim Pratz. Sur la bordi arida e nudigita dil **kratero**, on vidas ankore bone la traci dil paso di la **lavao** qua fluis, plura yarcenti ante nun, sur la **flanko dil monta** ⁽⁷⁾. Me sucesis trovar, sur un de la **penti**, kelka fragmenti di ta lavao.

4. — Pratz esas situata sur la frontiero, e la **fortreso** ⁽⁸⁾ qua defensas la **defileo** ⁽²⁷⁾ separanta Francia de Hispania tote memorigas ta olda kasteli di la rivo di Rheno qui semblas guatar **raptajo** de la supro di sua roko.

5. — Enorm **aglo** ⁽⁹⁾ qua havas sua nesto ne fore de la **fuorto** ⁽⁸⁾ ofte atraktas mea atenco.

Ta **raptera ucelo**, di qua la **beko** esas forta, ofte adportas a sua yuni mutonyuno o kaproyuno quin lu tenas per sua **ungli**. Tanta esas la grandeso di lua **ali** ke lu povas longatempe glitflugar kun lua pezoza portajo.

L'EXKURSIONERO.

6. — Ibe la maxim agreabla promeno esas l'exkurso a la kaskado ⁽¹⁰⁾ di « Kau ». L'**aquofalo** vortice falas e pose desaparas kom bela **rivereto** en **bosko de abieti** ⁽¹¹⁾ situita weste de la urbo. Ni acensis tra ica bosko til la **meteorological observatorio** ⁽¹²⁾ e de la supro dil **belvedero**, ni parvidis la tota **panoramo** di la regiono. La **peizajo** esas marveloza, e la **natururo** semblas prodigir a la lando omna trezori quin lu disponas.

7. — Por decensar, ni uzis la **funikularo** ⁽¹³⁾ e ni haltis en mikra **staciono** proxim la **ruinaji** ⁽¹⁴⁾ di olda **feudala kastelo** olim habitita dal siniori di Pratz.

8. — Kompatinda kastelo ! Quon kredeble ol pensas vidante infre la koketa **baln-urbo** ⁽¹⁵⁾ qua nun esas **termala staciono** segunmoda ?

La **klimato** esas tante agreabla, la **mineral aquo** tante efikanta, ke la **kuracado** uzata en la **sanatorio** ⁽¹⁷⁾ esas vera plezuro.

AGREABLA TERMAL URBO.

9. — Cetere, on agis omno por igar agreabla la sejorno. Granda **viadukto** ⁽¹⁶⁾ esis konstruktita por posibligar fervoyo; la **parko** ⁽¹⁸⁾ di la

termal establisuro, en qua on **koncertas**, esas aranĝita en charmanta maniero. Plura graciaz « **villa** »-i ⁽¹⁹⁾ esis konstruktita cirkum la kazino ⁽²¹⁾, e **choseo** ⁽²²⁾ tre bone mantenata grande faciligas l'interkomuniki.

10. — Simpla **taluso** ⁽²³⁾ separas la **voyo** ⁽²⁰⁾ de la **valo** ⁽²⁵⁾ propre dicita, e funde di qua jacas graciaza mikra **lago** ⁽²⁶⁾ qua alimentas **rivereto** ⁽²⁴⁾ limpida.

11. — Sur l'altra latero dil valo, **fer-mineyo** ⁽²⁸⁾ esas explotata. Plurfoye me iris vidar la **minist**i decensanta en la **shakto**, e mem me eniris la **galerio** en qua li pasas sua jorno, ekstraktante la **erco** qua kontenas la **metalo**.

12. — Importanta **fuzerio** esis konstruktita proxim la mineyo por quik utiligar la richaji qui esas ekstraktata de olu. La **fornego** ⁽²⁹⁾, varmigita per la **ter-karbono** qua abundas hike, posibligas rapide e chipe obtenar **gisfero**.

13. — Ne fore de la mineyo on exkavas **petro-mineyo** ⁽³⁰⁾. Nek **graniton**, nek **porfiron**, nek mem **greson** la olda **petro-ministo** detranchas per sua **pikono**, ma simpla **quadron** por la konstrukto di domi.

14. — Un de la maxim bela ornivi di tando esas la **abieti** ⁽³¹⁾. Omnaloke en la fundo di **ravino** ⁽³²⁾, sur la rivo di **torento** ⁽³³⁾, di **abismo** ⁽³⁴⁾ o di precipiso, lia dina aguli verde nuancizas.

PEDIRADO.

15. — Me profitas mea vakanci por **longe** promenar. La **voyi** ⁽³⁵⁾ qui sinuifas sur la monto

posibligas parkurar, sen egardar la disto, plura **kilometri** ed ofte plura **quaropa kilometri**.

Termini ⁽³⁶⁾ ed **indik-fosti** ⁽³⁷⁾ markizas la voyi sur qui ofte on renkontras yuna **montano** ⁽³⁸⁾ kun **bisako** ⁽⁴⁰⁾ an lua flanko, portante **marmoto** ⁽³⁹⁾, o kelka **cigano** ⁽⁴¹⁾ di qua la **furtoko** ⁽⁴²⁾ stranje kontrastas kun la olda **kapuco** ⁽⁴³⁾ lacerita. Il duktas per **kateno urso** ⁽⁴⁴⁾ dresita.

MONTI-ACENSO.

16. — Preske singladie me iras kun **guidisto** ⁽⁴⁸⁾ praktikar **acenso**, e me esas tre fiera kande, kun **sako** ⁽⁴⁷⁾ an la dorso, e la « **alpens-tock** » en manuo, quale vera **turisto** ⁽⁴⁶⁾ me asaltas la **rokaji** ⁽⁴⁵⁾.

17. — De la supro di monto, la habitanti dil planajo aspektas ne plu grosa kam formiki; **muton-trupo** ⁽⁵⁰⁾ pasturanta en **pastureyo** ⁽⁴⁹⁾ semblas ludilo por infanti. **Pino** ⁽⁵¹⁾ od anke **ligna dometo** ⁽⁵²⁾ aspektas apene kom makulo sur la verdajo.

18. — Dum ta exkursi, ni ofte renkontras sur la **voyeto** ⁽⁵³⁾ **chamo-chasisto** ⁽⁵⁴⁾ shultre portanta la bestio quan il jus mortigis.

19. — Me lokizis en mea herbario tre remarkinda brancho de **filiko** ⁽⁵⁵⁾ e bela rozea brancho di **eriko** ⁽⁵⁷⁾ quin me koliis ye l'enireyo di mikra **groto** ⁽⁵⁶⁾ lor mea lasta promeno.

Duesma ceno.

LA FORESTO. — LA CHASADO.

1. — Hiere me pasis jorno delicoza en la foresto. La diligenteso qua regnas inter la ani-

mali e l'**insekti** ⁽⁵⁾ da qui ol habitesas tre interesis me.

L'**araneo** ⁽¹⁾ qua texas sua **reto** ⁽²⁾ inter du branchi por kaptar la **musho** ⁽³⁾ trairanta, la **heliko** ⁽⁴⁾ penipenoze portanta sua konko, la lukano esploranta pri sua kaptajo, la diligenta formiko tre zeloza proxim la **formikeyo** ⁽⁶⁾, ta omna mikri iris, venis, laboris kun extraordinara diligenteso.

2. — **Serpento** ⁽⁷⁾ quan me unesmavide opinionis **vipero**, ma qua ne esis altro kam simpla **kolubro**, esis blotisinta sub arboro-trunko, e tempope ekirigis sua dina kapeto qua sempre semblis pronta por mordar. Avan me grosa **limako** ⁽⁸⁾ pezoze reptis pos devorir un de la saporiza **frageti** ⁽¹¹⁾ qui abunde kreskas ibe.

3. — La sulo esis tapetizita per **boskal flori**; **primuli** ⁽⁹⁾, **pervinki** ⁽¹⁰⁾, e mult altra planti quin me ne konocis, florifis inter **herbotufi** ⁽¹²⁾.

4. — En ta regiono, la **truflo** esas preske tam komuna kam la **fungo** ⁽¹⁴⁾ e **porkyuno** ⁽¹³⁾ apartenanta a forestisto, gurmande exploris kad lu sucesos trovar kelki de oli.

FURTECHASADO.

5. — Me asistis la **fino** di ceno qua tre amuzis me. Per helpo di la flarado di sua **hundo basota** ⁽¹⁵⁾, la **forestisto** ⁽¹⁶⁾ jus surprizis **furtechasero** ⁽²²⁾, ye l'instanto kande ica preparis su kunportar la **vildo** ⁽¹⁷⁾ quan il mortigabis. Preferante abandonar sua kaptajo kam lasar

su arestesor, la furte-chasero fugabis, e **leporo**⁽¹⁸⁾, **cervino**⁽¹⁹⁾, **kapreolo**⁽²⁰⁾ ed **apro**⁽²¹⁾ jacis sur la herbo joyigante la forestisto.

6. — La diverseso dil arbori quin kontenas la foresto esas astonanta. La **fagi**⁽²³⁾ e la **birki**⁽²⁶⁾, la **pini**, qui produktas la **rezino**⁽²⁷⁾, la **querki**⁽²⁹⁾ ed anke mult altri intermixas sua brancharo.

La **hedero**⁽²⁴⁾, qua adheras al trunko di la alt arbori, kolorizas la **silvo**⁽²⁵⁾ per verdajo brilanta, qua agreable unionas su al nuanco plu klara e pale verda dil **musko**⁽³¹⁾ en qua la **pikverdo**⁽³⁰⁾ serchas insekti.

FORESTAL PEIZAJO.

7. — La olda querki charmis me. Lia grosa **radiki**⁽³²⁾ tordita, mi-ekirinta del sulo, donas a li splendid aspekto di forteso e vigoro, e me questionas me quale la **proprietero**⁽³⁵⁾ povas rezignar pri abatigar e livrar oli a la **segilo**⁽³⁴⁾ di la **hakisto**⁽³³⁾. La **trunki**⁽³⁶⁾ kompatinda, spoliita de sua **kortico**⁽³⁷⁾ o fendita da la **hakilo**⁽³⁸⁾ dil **jorn-laboristo**⁽³⁹⁾ chagrenigas me.

8. — Proxime, olda **karbonifisto**⁽⁴¹⁾ preparis per sua **shovelo amaso**⁽⁴²⁾ de karbono, e oldino kunportis **fasko**⁽⁴⁰⁾ de **ligno mortinta** ek brancheti dil abatita arbori.

CHASADO.

9. — Me volis irar por repozo dum kelk instanti en la **forestistal domo**⁽⁴⁶⁾ ma, kande me arivis proxim la **lageto**⁽⁴³⁾, sur qua natas bela

cigno ⁽⁴⁵⁾, me remarkis, ke recent **inundo** ⁽⁴⁴⁾ chanjabis la voyo a vera **marsho**. Me mustis deturnar me, e, pasante proxim la **cedro** ⁽⁴⁹⁾, la **popli** ⁽⁴⁸⁾, e la **ulmo** ⁽⁴⁷⁾ qui esas an la bordo di la foresto, me vidis debushar ek **kopso** ⁽⁵⁴⁾ belega **cervulo** ⁽⁵⁰⁾, persequata da obstinanta (**chas**)-**hundaro** ⁽⁵¹⁾ quan ecitis anke la **korno** ⁽⁵³⁾ dil **chaseri kavalkanta** ⁽⁵²⁾. La kompantinda bestio esis tote extenuita. Ol venis mortante falar ye kelka pazi proxim me.

10. — La filiulo dil forestisto, quan la bruisado dil **kuro-chaso** atraktabis, ekiris la hemo e ni due retrovenis aden la foresto. Il vidabis **pigo** ⁽⁵⁶⁾ sur brancho di olda querko. Il opinionis, ke olua nesto kredeble esas celata en la **foliaro** ⁽⁵⁸⁾ ed il volis kaptar la nesto.

Ajila quale **skurelo** ⁽⁶¹⁾, il klimis de **brancho** ⁽⁵⁵⁾ a brancho, ma il trovis nulo e sucesis nur igar flugeskar olda **korniko** ⁽⁶⁰⁾ perchinta sur **ramo** ⁽⁵⁷⁾.

TABELO N° 10

LA MARO. — LA PORTUO.

1. — Somere, dum ke uli serchas kalmeso e koldeteso sur monto, altri preferas adirar la litoro. Tale ni agis lastayare, nam ni tre prizas **Oceano** ⁽¹⁾.

2. — Pri me, me sentas granda plezuro kontemplante ta imensa vasteso di aquo qua su extensas til la **horizonto** ⁽²⁾, e vidante departar por longa **pasajo** l'enorma **vapor-navi** ⁽³⁾ sur qui embarkas la voyajeri iranta aden Amerika.

3. — Pro to, mea patrulo, qua konocas mea inklineso, sempre selektas, por pasar la vakanci, ul plajo tre kalma, situita proxim un de nia granda **milital portui**.

Dum nia lasta seĝorno, l'**eskadro** venis ankragar dop l'enorma **digo** ⁽⁴⁾ qua klozas e protektas la **milital portuo** ⁽⁵⁾, e me sukcesis segun mea deziro admirar la diversa **navi militala**, la mikra **submara navo** ⁽¹⁰⁾ qua plunjas e desaparas sub l'aqui ed anke l'enorma **kuras-navo** ⁽⁹⁾ qua, til nun timis preske nur la ataki dal **torped-navo** ⁽⁸⁾.

LA MIKRA NAVI.

4. — Olca ja savis tre **habile** trovar la febla punto di la dika metal-kuraso por stekar ibe la danjeroza **torpedo**, di qua l'explozo efekti-

gas la periso dil navo, ma tamen ol esis min timenda kam la submara navo, nam la kontre-torpedieri facile persequas olu.

5. — Me anke povis vidar la rapida **kroz-navi** ⁽⁶⁾ kurasizita, preske tam ne-vundebla kam la vera kuras-navo, plura **transporto-navi** ⁽¹²⁾ tri o quar **kanon-bateli** ⁽⁷⁾ e fine un **fregato** ⁽¹¹⁾. **La spektaklo di ta navaro, kande ol manovras por desankragar esas maxim interesanta.**

6. — Quanta difero di konstrukteso inter ta granda stal-amasi e la eleganta **trimasti** o la gracioza **seglo-navi** ⁽¹³⁾ ankore nun uzata en la komercala navaro quan me vidis enirar la portuo, per tota segli, kande me promenis sur la **warfo** ⁽¹⁴⁾. Advere olci perdis multa de sua avantaji **kande** la **vento** esis kontrea. Li mustis des-hisar omna segli por ri-enirar la baseno e **remorkero** ⁽¹⁶⁾ esis necesa por querar li ed ad-dukta li, quale simpla **kargo-bateli** ⁽¹⁷⁾, ad la kayo.

LA KOMERCALE PORTUO.

7. — To quo interesas en la portuo pri qua me parolas, esas ke ol kontenas ne nur militala portuo, artifice aranrita per gigantala labori, ma anke marveloza **komercial portuo** situita en l'**enflueyo** di granda fluvio.

8. — La tera lango qua separas la du baseni esas fortifikita e defensata per serio de **baterii** e **bastioni** qui avancas sur la maro. On bezonas spekal permiso por promenar sur la **rem-pari** ⁽¹⁵⁾. Me facile obtenabis ol, per mea onklulo, qua esas injeniero dil **konstrukteyi** ⁽¹⁸⁾

e me iris vizitar la navi quin on konstruktas sub vasta hangari.

9. — Mem me asistis la lanso di kuras-navo e me memoras la emoganta instanto quan la tota turbo sentis kande la grandega maso, abandonita a su ipsa, gliteskis sur sua bersilatra framo e venis flotacar sur l'aquo dil fluvio.

10. — Por adirar la konstrukteyi, on trairas la **manovr-agro** ⁽¹⁹⁾ ube la soldati di la garnizono singladie venas exercar su, on pasas sur fera **ponteto** ⁽²⁰⁾, qua komunikigas la parad-esplanado kun l'**arsenalo** ⁽²¹⁾.

LA ARSENALO E LA DOKI.

11. — Kun mea onklulo, me vizitis ta granda konstrukturo plena de **kanoni** ⁽²²⁾, **kuglegi** ⁽²³⁾ ed **obusi**. Anke me vidis la **metaliferio** ⁽²⁴⁾ en qua esas fabrikata la **kaldieri** ⁽²⁵⁾ di la vapornavi.

12. — Tre proxime, esas la **doki** ⁽²⁶⁾ — repar-doki — e la tre remarkinda **flotacanta doki** ⁽²⁷⁾ en qui me povis vidar tre proxime, sur reparendo navo, la **helico** ⁽²⁸⁾, la **kilio** ⁽²⁹⁾ e la **guvernilo** ⁽³⁰⁾ di batelo.

13. — La komercala portuo esas tote same studiinda kam la militala portuo, e me pasis multa hori gapante sur la kayi ube esas amaraigita la **palet-navi** ⁽³¹⁾ qui retrosequas la fluvio, e regardante funcionar la **mastizo-karani** ⁽³²⁾, qui levas, quale plumin, enorma kargaji.

LA PILOTO.

14. — Me admiris la **trans-Atlantiki** ⁽³⁴⁾ ekiranta la rado, kun lia **flagi** ⁽³⁵⁾ en plena aero, duktata da habila **piloto** ⁽³⁶⁾ qua marveloze savas alongirar la **kanaletto** markizita per **boyi** ⁽⁴⁰⁾ e **balisi**, evitante la **gabari** ⁽⁴¹⁾ qui penigive direktesas per lia unika seglo quadrata. Me discernis sur l'**avanajo** ⁽³⁷⁾ — la pruo — la **kabini** ⁽³⁹⁾ dil duesma klaso, e sur la **dopajo** ⁽³⁸⁾ — la pupo — la saloni por la pasajeri dil unesma klaso.

15. — Kelkafoye me anke asistis la charjado di **kargo-batelo** ⁽⁴²⁾ en qua jus esis amasigata la vari dil **magazino** ⁽⁴³⁾ e di la **mar-staciono** ⁽⁴⁴⁾, adduktita per la multega treni dil **kayolineo** ⁽⁴⁵⁾.

LA REMO-PLEZURO.

16. — Ofte me kanotagis en la **flot-doko** ⁽⁵³⁾, en qua venas refujar la **barki** ⁽⁴⁶⁾, ed esis joyo por me manovrar la **remilo** ⁽⁴⁷⁾. Me acensis la **ferdeko** ⁽⁴⁸⁾ di **seglo-barko** ⁽⁴⁹⁾, me klimis, per **kordegi** ⁽⁵²⁾, sur la **masto** ⁽⁵¹⁾ aden la **yardi** ⁽⁵⁰⁾, pose me iteris mea promeno **per yolo** ⁽⁵⁴⁾ inter pezoza **pesko-barki** ⁽⁵⁵⁾, ube la **reti** ⁽⁵⁶⁾ sikeskas.

17. — Sur la **kayo** ⁽⁵⁸⁾ defilis koram me la maxim diversa **vari** ⁽⁵⁹⁾, kontenata en **kesti** ⁽⁶⁰⁾ od en **pakegi** ⁽⁶¹⁾. Li formacis la **kargajo** ⁽⁶³⁾ dil **barkasi**, e potenta **krani** ⁽⁶²⁾ deprenis e depozis li sur **kamioni** ⁽⁶⁴⁾ dum ke la **kargo-veturisti** deklaris oli e pagis la taxi en la **doganeyo** ⁽⁶⁵⁾.

18. — Fine, kande me arivis a la **turno-ponto** ⁽⁶⁶⁾ od a la **sluzo** ⁽⁶⁹⁾, pasante avan la **drag-mashino** ⁽⁶⁸⁾ qua netigas la **kanalo** ⁽⁶⁷⁾, me desembarkis sur la warfo proxim la **semaforo** ⁽⁷⁰⁾.

19. — Sur l'altra latero di ta warfo ya venas abordar la **shalupi** ⁽⁷¹⁾ qui duktas a la tero l'oficiri dil eskadro. Esas admirinda spektaklo vidar la maristi kadence levar sua remili, dum ke la barko portata dal **ondo** ⁽⁷²⁾, facile abordas la skalo dil desembarkeyo. Sur ica loko, on plu bone povas observar la **mareo** e la movado dil **fluxo** e **refluxo** sur la **plajo** ⁽⁷³⁾.

LA KLUBEYO.

20. — Por retrovenar a la hemo, me uzis la **elektrala tramvoyo** ⁽⁷⁴⁾ di qua la **halteyo** ⁽⁷⁵⁾ esas proxim la **fosto** pozita avan la klubo dil oficiri.

De sur la **balkono** ⁽⁷⁶⁾ dil klubo, ornita per **ankri** ⁽⁷⁷⁾, kanoni e kuglegi, ofte me vidis asemblajo splendida de naval oficiri : **lietnanti** ⁽⁷⁸⁾, kun sua espado, **kapitani di artilrio** ⁽⁷⁹⁾ ed **infantrio** ⁽⁸⁰⁾ kun sua **sabro**. Dop li esis **nava-no** ⁽⁸¹⁾ qua adportis ad ili **lorno**, kande li volis distingar to quo eventas fore.

21. — Me anke vidis yuna **sublietnanti** ⁽⁸²⁾ ricevanta l'instrucioni di sua **komandanto** ⁽⁸³⁾ o dil **admiralo** ⁽⁸⁴⁾, dum ke **quatermastro** ⁽⁸⁵⁾ vartis por portar oli a la navo.

22. — De ta balkono, la vidajo esas splendida : on dominacas la tota plajo kun lua

tendi ⁽⁸⁶⁾ e **kabini** ⁽⁸⁷⁾, ed on vidas, ye la horo dil balnado, la **balneri** ⁽⁸⁸⁾ qui joyoze petulas avan la **kazino** ⁽⁸⁹⁾.

23. — Ye l'extremajo di la plajo, la litoro formacas mikra **peninsulo** ⁽⁹¹⁾ **rokoza**, ube la **ondego** ⁽⁹²⁾ venas ruptar su e sur qua esas konstruktita **faro** ⁽⁹³⁾, nokte indikanta la voyo al naviganti. Ta peninsulo komunikas kun la tero nur per **istmo** tre streta ⁽⁹⁰⁾.

GENERALA VIDAJO DI LA LITORI.

24. — La **klifo** ⁽⁹⁴⁾ extensas su, disfendita da la maro, qua kaprice desegnas en olu serio de **bayi** ⁽⁹⁵⁾ e **promontorii** (kapi), iganta lu maxim pitoreska.

Sur la **platajo** ⁽⁹⁶⁾, qua dominacas la (**maro**)-**stretajo** ⁽⁹⁸⁾, esas **fuorto** ⁽⁹⁷⁾ tre importanta e kelka « villa »-i.

25. — Ta stretajo separas del kontinento **insulo** ⁽⁹⁹⁾ tre danjeroza, cirkondata da **rifi** ⁽¹⁰⁰⁾ e **brizanti**, ube barki e mem granda navi strandas ulfoye. Malgre la pronteso di la sokursi, e la rapida arivo dil **salvo-kanoti**, ta **naufraji** esas teroriganta, e, dum la **tempesti** equinoxala, plura navi perisis kun homi e vari.

Malgre ta vicinajo, la **portuo** esas tre frequentata da la maristi.

TRIESMA SERIO

TABELO N° 11

LA URBO E LUA MONUMENTI. — L'INCENDIO.

LA PREURBO.

1. — Me habitas granda urbo situata ye 100 kilometri de Oceano, e qua tamen esas **portuo** ⁽¹⁾ altara. La fluvio qua bordizas olu havas larjeso de 400 metri e formacas tre bela rado.

2. — La tota parto dil urbo qua esas sur la **kayi** ⁽²⁾ tote aspektas marala ed industrial, e formacas **preurbo** ⁽³⁾ qua esas habitata nur da navani e laboristi. Ici laboras en la **fabrike-rii** ⁽⁴⁾ ed en la **gasiferio** ⁽⁵⁾ di qua la alta **kameno** ⁽⁶⁾ e la **gasometro** videsas de tre fore.

3. — En la mezepoko, la urbo esis fortifikita, ed on ankore trovas kelka restaji di lua rempari, aparte la **pordo** ⁽⁸⁾ dil olda **fortifikita kastelo** ⁽⁷⁾ flankumita per lua du **turmi** ⁽⁹⁾ qui nun uzesas kom **karcero**.

4. — En ica tota **quartero**, qua aspektas tre olda, nur un konstrukturo esas relate moderna : to esas la **doganeyo** ⁽¹⁰⁾. Ol esas situata inter la kayo e la **stradeto** ⁽¹¹⁾ qua duktas a la olda **komon-domo** ⁽¹²⁾. On facile rikonocas ta

lasta monumento pro la **klosheyo** ⁽¹³⁾ gigantala qua dominacas l'antiqua urbo.

5. — Sur l'altra latero di la strado, **stacas** edificio konstruktita samstile kam la doganeyo: to esas la **Borso** ⁽¹⁴⁾. Un de lua fasadi regardas mikra placo ube esas la **prefekteyo** ⁽¹⁵⁾. Fakte, nia urbo sen esar chef-urbego, esas tamen importanta chef-urbo di departmento.

LA MAXIM ALTA PARTO DIL URBO.

6. — La garnizono, sat grandanombra, esas lojata en vasta **kazerni** ⁽¹⁶⁾ tre salubra; li extensas su til la gretaro dil **parko komonala** ⁽¹⁷⁾. La **bulvardo** ⁽¹⁹⁾ qua duktas ad ica parko pasas dop la **spar-kaseyo** ⁽¹⁸⁾ ed abutas a la placo dil **katedralo** ⁽²⁰⁾.

7. — Ta omna monumenti su extensas amfiteatre sur kolineto ube esas anke nia vasta **liceo** ⁽²¹⁾.

Se on decensas tra voyo kelke inklinita, qua rajuntas la Granda strado, on arivas al **Tribunalo** ⁽²²⁾ avan qua extensas su agreabla **gardeno publika** ⁽²⁶⁾. Ta **garden-placo** ne esas tre granda, ma ol facas meze dil urbo oaziso de verdajo e koldeteso. Pro to ol esas tre frequentata da la urbani qui prizas venar sideskar sub la tendo dil **kafeerio** ⁽²⁵⁾, por askoltar la soldata muzikisti qui jovdie e sundie pleas en la **kiosko** ⁽²⁷⁾ pozita inter la gazoneyi e masivi.

8. — Sur un de ta gazoneyi stacas bronza **statuo** ⁽²⁸⁾, monumento erektita por la memoro di un de nia samurbani, qua facis granda servi a sua naskal urbo.

LA TRANSPORTILI.

9. — Til nun nia urbo ne ja esas lumizata per la lumo elektrala, lu havas nur **gas-brulili** ⁽²⁹⁾. Ma la **hika jurnalaro** kampanias por ke ta sistemo di lumizo esez plubonigata, **quale** on ja perfektigis **la sistemo di traciono di la tramvoyi**. La olda veturi, **tirata da kavali**, esis praktike remplasata per **elektral tramvoyi** ⁽³¹⁾ qui rapide transportas la voyajanti de un extremajo dil **urbo al altra**, po tre **chipa** preco.

10. — Proxim la Judicieyo esas la **Banko** ⁽³²⁾ ube on diskontas la komercial valori. La **banko-komisionisti** ⁽³³⁾ iras inkasar domicile la debaji.

ARTO ED INSTRUKTO.

11. — La bel edificio qua stacas proxime, esas la **muzeo**. Ol kune kontenas la **bibliote-ko** ⁽³⁴⁾ dil urbo, la bela **kolektaji pri naturcienco** ⁽³⁵⁾ (Naturmuzeo) e gracioza **piktur-muzeo** ⁽³⁶⁾ qua konstitucas splendid **expozeyo** permananta.

Ol apertesas por la publiko dufoye singla-semane, ma la stranjeri darfas vizitar lu irgadia po gratifiketo al **gardisto** ⁽³⁷⁾. La **piktisti** ⁽³⁸⁾ venas ibe por laborar. On vidas li **avanlia** tresto, kun **planketo** en manuo, kopiante la famoza pikturi.

12. — Sur la altaĵo, dop la muzeo, on videskas la **kupolo** ⁽⁴⁰⁾ di la **hospitalo** ⁽³⁹⁾ e la konstrukturi di la **normal skolo** ⁽⁴¹⁾ en qua esis exercata l'instruktisti di nia skoli komonala.

Sur la placo dil Teatro esas **posto-kontoro** ⁽⁴³⁾
instalita en **domo privata** ⁽⁴²⁾.

L'INCENDIO.

KLAMO PRI INCENDIO.

1. — Teroriganta rumoro difuzesas tra la urbo : incendio jus eventis en la teatro ! Ye l'instanto kande me arivas sur la **placo** ⁽⁹⁶⁾, ja la turbo esas asemblita sur la **trotuaro** ⁽⁴⁶⁾ e sur la **choseo** ⁽⁴⁷⁾. La **postisti** ⁽⁴⁴⁾ e la **letristi** ⁽⁴⁵⁾ ekiras la posto-kontoro. **Tramduktisto** ⁽⁴⁸⁾ devis haltigar sua (tram)-veturo por lasar pasar **ambulanco-veturo** ⁽⁵⁰⁾ urbala, qua arivas kun **kirurgiisto** ⁽⁵²⁾ e **flegisto** ⁽⁵¹⁾ por flegar **vundito** ⁽⁵³⁾ adportita per **kamilo** ⁽⁵⁴⁾ proxim la **journal-kiosko** ⁽⁵⁵⁾.

2. — Infanteria kompanio, qua esis retroiranta de l'exerci, haltis por sekurigar l'ordinal servado kun la **kavalkanta jendarmi urbala** ⁽⁶¹⁾. La **kavalkisti**, di qui la kavali kabras, plu bone kam la **soldati** ⁽⁵⁷⁾ o la **jendarmi** ⁽⁶³⁾, retroirigas la **kuriozi** ⁽⁵⁶⁾. Cetere la jendarmi esas tre okupata. Un de li indikas a la **policisti** ⁽⁶⁴⁾ adube on devas transportar altra **acidentito** ⁽⁶⁵⁾, pumpisto kurajoza falinta de skalo.

3. — **L'oficiro** ⁽⁶⁶⁾ precizigas la loko ube on devas lokizar la **vapor-pumpilo** ⁽⁶⁷⁾ arivanta. Vartante ta potenta mashino, il baterie instaligis **manu-pumpilo** ⁽⁶⁸⁾ di qua la longa **tubo** ⁽⁶⁹⁾ lansas aquo torentatre sur la fairo.

Sis pumpisti manovras ol, dum ke lia kamarado, qua tenas la **spricilo** ⁽⁷⁰⁾, direktas la **spri-co** ⁽⁷¹⁾ ad la centro dil incendio.

4. — An l'altra latero dil teatro, on apogis la granda **skalo** ⁽⁷²⁾. Ol posibligas a la pumpisti proximeskar ad la flami qui spricas inter vortici de nigra **fumuro** ⁽⁷⁵⁾.

BRAVA PRODAJI.

5. — **L'incendio** ⁽⁷⁴⁾ naskis en la foyero dil **teatro** ⁽⁷³⁾, dum ke on repetis **l'opero** di qua l'unesma **reprezento** eventabus morge. Fortunoze nur poka **spektanti** ⁽⁷⁶⁾ esis en la spektosalono. La kompatindi refujis sur la **balkono** ⁽⁷⁷⁾ ube kurajoza **pumpisti** ⁽⁸⁶⁾ venas sokursar li per skalo e kordegi.

6. — Sub la **peristilo** ⁽⁷⁸⁾, ube la **afisho** ⁽⁷⁹⁾ informas pri la reprezento, on vidas la **muzikisti** ⁽⁸¹⁾ di **l'orkestro** ⁽⁸⁰⁾ fugar, kunportante lia instrumenti : **violino** ⁽⁸¹⁾, **fluto** ⁽⁸²⁾, **violoncelo** ⁽⁸³⁾, **trombono** ⁽⁸⁴⁾, **tamburo** ⁽⁸⁵⁾, e. c.. On esforcas salvar parto dil **moblaro** ⁽⁸⁷⁾.

7. — **L'aktoruli** ⁽⁸⁹⁾ e **l'aktorini** ⁽⁸⁸⁾, **kantistuli** e **kantistini** mustis fugar kun sua teatral **kostumo** ⁽⁹⁰⁾. La tenoro explikas a **jurnalisto** ⁽⁹²⁾ quale to eventis. **La raportisto** quik adkuris de l'unesma instantly kun la autoritatozi : **prefekto** ⁽⁹¹⁾, **urbestro** ⁽⁹³⁾, **komisario di polico** ⁽⁹⁴⁾ e **judicial oficisto** ⁽⁹⁵⁾, qui inquestos por judiciar pri la responsivesi.

TABELO N° 12

LA STACIONO. — LA FERVOYI. — LA NAVI.

NOTO. — *La kloko-tabeli uzata en singla naci-
oni esas diversa, ni do uzas kom exemplo la
kloki di la Franca tabelo.*

1. — Me jus voyajis tra Germania. Ante la departo, me komprabis **klok-libro** ⁽¹⁵⁾ por savar la departal kloko dil treni. Pos konstatir ke la maxim oportuna treno esas departonta de Paris, ye non kloki vespere, ed arivonta aden Strasburg ye un kloko dek-e-tri minuti, me preparis mea voyajo, ed en la morga dio, me igis duktar me a la staciono.

2. — Kande me eniris la granda departo-halo, dop olda **sacerdoto** ⁽²⁾ rurala, qua manue kunportis sua **voyaj-sako** ⁽³⁾, multa **voya-jonti** ⁽¹⁾ esis ja arivinta.

Pro ke me volis sendar **depesho (telegramo)** ⁽⁵⁾, me igis indikar a me da **kontrolisto** ⁽⁶⁾ **la telegraf-kontoro** ⁽⁴⁾.

3. — Ante pasar aden la **varto-salono** ⁽⁷⁾ me iris provizar me per **bilieto** ⁽⁹⁾ kun retroveno.

4. — Me ne longe vartis an la **gicheto** ⁽⁸⁾, nam poka personi esis ibe. **Soldato** ⁽¹⁰⁾, qua esis departanta konjede, komplezis cedar a me sua foyo, tale ke me havis suficanta tempo por demandar kelk informi de la **stacionestro** ⁽¹³⁾, qua esis konversanta kun la **komisario** ⁽¹²⁾ dil surveyado e kun la **jendarmo** ⁽¹¹⁾ dejuranta.

5. — Komprinte jurnalono che la **biblioteko** ⁽¹⁴⁾, me igis ponderar mea **bagaji** ⁽¹⁷⁾ quin **portisto** ⁽¹⁶⁾ jus adduktis per **charioto pakala** ⁽¹⁹⁾; la **kontoristo** ⁽²²⁾ komisita pri la **ponder-aparato** ⁽²¹⁾ savigis da me, ke mea kofro pezas triadek-e-kin kilogrami; to facis **superpezo** de kin kilogrami; po qua me debas suplementa pago, ye la **gicheto** dil bagaji ⁽²³⁾.

6. — Pro ke me esis tro frua, me havis liber-tempo por examinar la cirkulado dil voyajanti en la staciono. Uli depozis o riprenis sua ne-grava bagaji che la **(bagaj)-depozeyo** ⁽²⁵⁾; altri konsultis la **klok-tabeli** ⁽²⁶⁾. L'arivanta voyajanti hastis al **ekireyo** ⁽³²⁾ kun sua **valizo** ⁽²⁴⁾ en manuo. Kelki vartis en la **(bagaj)-distributeyo** ⁽²⁷⁾ e prizentis sua **bilieto** ⁽²⁹⁾ por riprenar sua kofri, **kesti** ⁽²⁸⁾ o **korbi** ⁽³⁰⁾.

7. — **L'oficisti dil acizo** ⁽³³⁾ sorgoze exploris la paki por konstatar kad on havas ulo deklarendo.

8. — Ula voyajanti adiris la **bufeto** ⁽³⁴⁾, ube **garsono** ⁽³⁵⁾ zelis pri servar li. Li mustas hastar, nam la **treno** ⁽³⁶⁾, qua esas espreso, ne longe restos en la staciono.

9. — Pose me adiris la departo-trotuaro e serchis direkta **vagono** ⁽³⁷⁾ por ne esar koaktata chanjar la vagono dum la voyajo. Me acensis aden koridor-veturo qua kontenas **fako** ⁽³⁸⁾ por fumeri e fako rezervita por « siorini sola ».

10. — Pos acensir la **ped-apogilo** ⁽⁴⁰⁾, klozir la **pordo** ⁽³⁹⁾, volvir la **storo** ⁽⁴¹⁾ e lokizir mea mikra bagaji sur la **reto** ⁽⁴³⁾, me sidis sur la **benketo** ⁽⁴²⁾. Vidante la **lampisto** ⁽⁴⁴⁾ acendar la lampi, me pensis, ke me devos pasar nokto en la vagono e me advokis l'oficisto komisita pri la lokaco dil **kapkuseni** ⁽⁴⁵⁾ por demandar un de oli.

11. — La tren-konduktoro venis verifikar la bilieti. Me questionis lu pro quo ni ne ja departis, nam esas la justa kloko. Il respondis a me ke la **trenestro** ⁽⁴⁶⁾ okupesas per pozigar bicikli en la **furgono** ⁽⁴⁷⁾. Pluse, on ne ja chanjabis omna pedvarmigili ⁽⁴⁸⁾.

12. — Ma ni esis balde departonta, nam la **fairisto** ⁽⁵⁰⁾, sur sua **tendro** ⁽⁴⁹⁾ prenis karbono por ecitar la fairo di la **lokomotivo** ⁽⁵⁴⁾, e la **mashinisto** ⁽⁵¹⁾ vartis nur la signalo di la **staciono-subchefe** ⁽⁵²⁾, qua esis sur la **trotuaro** ⁽⁵³⁾.

13. — La **kaldiero** ⁽⁵⁶⁾ di la lokomotivo matide grondis; la **kameno** ⁽⁵⁵⁾ vomis torenti de fumuro mixita kun **vaporo** ⁽⁶⁰⁾. Stridanta **siflo** ⁽⁵⁹⁾ sonegis e la **pistoni** ⁽⁵⁸⁾ moveskis, impulsante la **roti** ⁽⁵⁷⁾ di la pezoza mashino.

DEPARTO !

14. — La rapideso dil treno, kuranta sur la **reli** ⁽⁶⁴⁾ esis acelerata; la **trotuari** ⁽⁶⁵⁾ desaparís; ni preterpasis la **latrini** ⁽⁶⁶⁾, ed anke vagonaro

garita sur l'altra **voyo** ⁽⁶³⁾ : **dormo-vagoni** ⁽⁶⁷⁾, **restor-vagono** ⁽⁶⁸⁾, **posto-vagono** ⁽⁶⁹⁾.

15. — Pose, la **staciono dil vari** ⁽⁷¹⁾ pasis avan nia okuli. Sub la hangari, oficisti kargis la **vari** ⁽⁷²⁾ expediita per nerapida treno. **Esquadani** ⁽⁷⁶⁾ proxim l'**aquo-rezervuyo** ⁽⁷³⁾ manovris **bestio-vagoni** ⁽⁷⁵⁾ e **platforma vagoni** ⁽⁷⁹⁾ por formacar **varo-treno** ⁽⁸⁰⁾.

16. — Ni transiris la lasta **bifurkeyo** ⁽⁷⁸⁾, proxim qua stacis l'agulisto; ni preteriris la **signal-disko** ⁽⁸⁶⁾ e la staciono fore desaparís.

17. — Balde ni trairis **fera ponto** ⁽⁷⁴⁾ qua transpasas la **fluvio** ⁽⁸¹⁾. Pos trairir ta ponto, ni alongiris la rivero, sur qua **remorkeri** ⁽⁸²⁾ potenta tiris pezoza **kargo-bateli** ⁽⁸³⁾. Ni pluse vidis **voyaj-navo** ⁽⁸⁴⁾, kande ol esis abordanta **pontonó** ⁽⁸⁵⁾.

18. — Pos rapidege preterpasir plura stacioni, ni trairis kelka **tuneli** ⁽⁸⁷⁾ e lasis dop ni **dometi** sennombra ⁽⁸⁸⁾ di **baril-gardisti**. Bersate dal sukusado dil treno, me profunde dormeskis.

DEUTSCH-AVRICOURT-STACIONO.

19. — Me esis subite vekigata dal voco di oficisto krianta : « Deutsch-Avrícourt ! ^(*). Omni decensez ! » Eventis l'inspekto da la dogano ed omna tedanta formalaji di la frontiero. Me mustis konformigar mea posh-horlojo a la **horlojego** ⁽⁸⁹⁾ di la staciono, qua esis tro frua

(*) Noto. — *Komprenende la voyajo-deskripto esas segun la pre-milita frontiero.*

per kinadek e kin minuti; apene vekigita, me desfacile distingis la **grand indexo** ⁽⁹⁰⁾ de la **mi-kra** ⁽⁹¹⁾; la **cifro-plako** ⁽⁹²⁾ ipsa esis tote konfuza pro la matinal nebuleto.

20. — Dum ke la doganisti facis sua inspekto, me ocitante dechifris la **afishi** ⁽⁹³⁾ qui dekoras la stacion-muri. Me dejunis por pasigar la tempo, konsultis la mapo dil Germana **reto** ⁽⁹⁴⁾ por vidar quanta disto ankore separas me de Strasburg, e me rieniris mea vagono, rifortigita dal espero balde atingor la skopo di mea voyajo.

TABELO N° 13

LA HOTELO. — LA RESTORERIO.

LA KAFEERIO.

1. — Arivinte hiere vespere en Royan, me lojeskis che « *Hotelo di Oceano* » qua esabis rekomendata a me da amiko.

On furnisis a me bela **chambro** ⁽²⁾, sur la duesma **etajo** ⁽¹⁾ ube me tre bone dormis (*).

2. — Camatine, ekiranta mea chambro, en qua la **servistino** ⁽³⁾ adportabis la dejuneto, me eniris la **fumeyo** ⁽⁵⁾ qua anke esas uzata kom **lekteyo** ⁽⁴⁾ por lektar la **jurnali** ⁽⁶⁾, fumante **sigareto** ⁽⁸⁾. Pos lektir, me decensis per l'**acensilo** ⁽⁹⁾ ed iris promenar tra la urbo.

3. — Pro ke me obliviabis questionar la **kontoristo** ⁽¹²⁾ di la hotelo pri qua kloko on donas la repasti sur la **komuna tablo** ⁽¹¹⁾, me frue retrovenis e profitis lo por irar balnar en la **balneyo** ⁽¹⁰⁾ di la hotelo. Pose me iris itere a la **kaseyo** ⁽¹⁵⁾ por telefonar ad un de mea amiki. Ma la **telefonilo** ⁽¹³⁾ esis okupata; vidante mea embaraseso la **kasistino** ⁽¹⁴⁾, qua esis registraganta **fakturo** ⁽¹⁷⁾ sur la **voyajero-registro** ⁽¹⁶⁾ pregis la **pordistulo** ⁽¹⁸⁾ sendar la **grumo** ⁽¹⁹⁾ facar mea komiso **bicikle** ⁽²⁰⁾.

4. — Me dankis elu ed ekiris por donar gratifiketo a la **portisto** ⁽²⁴⁾ (la penlaboristo) qua

(*) Pri la detali di chambro, videz la tabelo N°. 6.

adportis de la staciono sur sua **manuveluro**⁽²⁵⁾ mea **chapel-buxo**⁽²⁶⁾, mea **valizo**⁽²⁷⁾ e mea **voyaj-sako**⁽²⁸⁾. La **letristo**⁽²¹⁾ jus arivinta, donis a me **letro**⁽²²⁾.

5. — Me restis ankore kelkatempe sur la solio dil pordo, proxim la **letrobuxo**⁽²³⁾, regardonte la cirkulado sur la strado. La **konduktoro**⁽³⁰⁾ dil **omnibuso**⁽²⁹⁾ esis karganta sur sua veturo la **kofro**⁽³¹⁾ di **voyajero**⁽³²⁾ quan la **hotel-mastro**⁽³³⁾ esis adianta. Yuna **telegrafisto**⁽³⁵⁾ senhaste adportis **telegramo**⁽³⁴⁾ por kliento di la hotelo; **turisto**⁽³⁶⁾ kun sua **fotograf-aparato**⁽³⁸⁾ bandoliere, konsultis sua **guid-libro**⁽³⁷⁾.

DEJUNO-TEMPO.

6. — Avan la greto, sensucia **komisionisto**⁽³⁹⁾ dormetis inter sua **porto-hoko**⁽⁴⁰⁾ e sua **ciraj-kesto**⁽⁴¹⁾, dum ke yuna (**linjo**-)lavistino⁽⁴²⁾ qua portis **korbo**⁽⁴³⁾ de linjaro, ridis pro la solena mieno dil **tabl-oficisto**⁽⁴⁴⁾ qua stacis apud la pordo.

7. — Vidante la **koquistulo**⁽⁴⁵⁾, qua ekiris sua **koqueyo**⁽⁴⁷⁾ situita ye la **sub-ter-etajo**⁽⁴⁸⁾ por sendar **skuristo**⁽⁴⁶⁾ facar komiso, me memoris ke la horo dil dejuno esas balda e me eniris la restoreyo, trairante la korto en qua **motoristo**⁽⁵⁰⁾ garis sua **automobilo**⁽⁴⁹⁾, dum ke **mashinisto**⁽⁵²⁾ reparis, segun l'indiki dil **ciklisto**⁽⁵³⁾, **petrol-triciklo**⁽⁵¹⁾ qua jus esis accidentita.

8. — Me questionis yuna **grumo**⁽⁵⁴⁾ qua portis **bir-glasi**⁽⁵⁵⁾, ka la komuna tablo esas sub

la verando, e pro lua afirmanta respondo, me okupis plaso ye un de la tabli ed igis donar a me bonega repasto.

BONEGA DEJUNO.

9. — La garsono adportis a me la menuo (*) dil dejuno e la vin-listo. Me selektis e kometis kom **acesorajo kreveti** kun **butro**, e, kom entreo, **tripi segun la modo di Caen**. Me ne manjis **fisho**, ma demandis porciono de muto-nyunal **kruro**, e, kom **legum-disho**, **spinati** kun kremo. Pose, pro ke nula de la **entremesi** plezis a me, me igis adportar diversa deseri, **fromajo**, **frukti** e **bisquiti**. Me pluse adjuntis bonega Saint-Emilion-**vino**, e tre kontenta pri mea repasto me livis la tablo pos donacir al **garsono** ⁽⁵⁷⁾ bel **gratifiketo** ⁽⁵⁹⁾.

10. — Vidante me pronta por departar, la **jerero** ⁽⁶⁰⁾ propozis a me adiror la balkono por admirar la splendida panoramo di **Oceano** ⁽⁶²⁾. Fore on videskis pesko-**barketi** ⁽⁶³⁾, **seglo-navi** ⁽⁶⁴⁾ ed enorma **paketboto** ⁽⁶⁵⁾ di qua la nigra silueto salias sur la blanka **nubi** ⁽⁶⁷⁾ di la **horizonto** ⁽⁶⁶⁾. Lejera brizo igis fluktuar la **standardo** ⁽⁷⁰⁾ stekita super l'**insigno** ⁽⁶⁹⁾ di la **halo** ⁽⁶⁸⁾.

AMUZI.

11. — La spektajo esis tante interesanta, ke me decidis acensor morge sur la teraso dil ka-feerio kunportante **bilorneto** ⁽⁷¹⁾ o **lorno** ⁽⁷²⁾.

(*) *Per helpo di la disho-listo enduktita en la vortaro, la docisto darfos facile diversigar la suba menuo.*

12. — Livante la balkono, me adiris la kafeerio di la hotelo por glutar **drinkajo** ⁽⁷³⁾, ludante **biliardo-partio** ⁽⁷⁵⁾. Senhalte me trairis la kafe-salono en qua multa konsumanti ludis per **shako** ⁽⁷⁸⁾, per **dami** ⁽⁷⁹⁾, per **domino-stoni** ⁽⁸⁰⁾, per **triktrako** ⁽⁸¹⁾ o per **karti** ⁽⁸²⁾, e me direte acensis la **biliardeyo** ⁽⁷⁴⁾.

13. — Kande la partio esis finita, me decensis a la teretajo e demandis de la garsono **kuverto** ⁽⁸⁴⁾, **papero** ⁽⁸³⁾, **postal-marko** ⁽⁸⁵⁾, **plumo** ⁽⁸⁷⁾ ed **inko** ⁽⁸⁶⁾ por skribar letro.

Pose me advokis **veturisto** ⁽⁹²⁾ di qua la **veturo** ⁽⁸⁸⁾ esis haltinta avan la kafeerio. Me questionis lu pri la preco segun la hori od un kuro, e, kande ni konkordis pri la preco, il apertis a me la **vetur-pordo** ⁽⁸⁹⁾ ed instalis me. Il riacensis sur la **sidilo** ⁽⁹¹⁾, rapide startigis la kavalu per **flogeto** ⁽⁹³⁾ e ni departis por promeno charmanta.

TABELO N° 14

LA STRADO. — LA KOMERCISTI.

1. — Mea amiko Ioannes, qua habitas la ruro, venis pasar tri dii en mea familio. **Til** lore il ne havabis l'okazono vidar grand urbo; pro to ni uzas nia omna jorni promenante, e me explikas a lu to quon il ne konocas.

2. — Unesme ni iris vizitar l'**observatorio** ⁽¹⁾, qua tre interesis lu. Retrovenante tra la **strado** ⁽³⁾ ube esas la **Turka balnerio** ⁽²⁾, ni renkontris **funero** ⁽⁴⁾. Avam la **funeral konvoyo** marchis la **klerikaro**, preiranta la **mortinto-ve-turo**, en qua esis pozita la **sarko**. Mult amiki akompanis la **trauranta** familio.

Pos la paso di la sequantaro, ni transiris la strado avan la granda **birerio** ⁽⁵⁾ en qua multa **konsumanti** drinkis **biro** sur la teraso, shirmate dal vitrizita **marquizo** ⁽⁶⁾.

3. — Ioannes esis astonegata da la **skudo** pozita inter la magazino di la **liquoristo** ⁽⁷⁾ e ta di la **muzik-vendisto** ⁽¹⁰⁾. Il questionis me pri olua signifiko; me respondis ke ol indikas la **konsuleyo** ⁽⁸⁾ Angla, e remarkigis da ilu la **konsulo** ⁽⁹⁾ qua esas sur la balkono.

EXPLORO AL BUTIKI.

4. — Kompreneble ni haltis avan l'estaleyo dil **muzik-instrumenti**, **harmoniumi**, **orgeni** e **piani**; ni regardis l'ilustrita kovrili di la par-

ticioni e dil **muzikaji** por piano, ed admiris la **liro** ek orizita ligno, qua uzesas kom insigno.

5. — La polva nubi facita dal **balayisti** ⁽¹¹⁾ e la **balayo-veturo** ⁽¹²⁾ koaktis ni rapide pasar avan bela **moblari** dil **moblo-vendisto** ⁽¹³⁾ ed avan l'estaleyo di **furneli** e **lampi** dil **lad-(if-)isto** ⁽¹⁴⁾.

6. — Cetere, icaloke, ni koaktesis livar la trotuaro, nam ol esis inkombrita per paki, quin on prenis de **transporto-veturo** ⁽¹⁶⁾ por lokizar li en **magazino** ⁽¹⁵⁾ quan on jus lokacabis.

To impedis ni vidar la bela veturi dil **veturifisto** ⁽¹⁷⁾, ma ne impedis ni haltar por REGARDAR la **pakigisto** ⁽¹⁹⁾ facanta kesto por sua vicino, la **vendisto di cikli ed automobili** ⁽¹⁸⁾. Pose, pro ke ja esis kelke tarde, ni retrovenis a la hemo.

PROMENO TRA LA URBO.

7. — Ye la morga dio, mea matro propozis a Ioannes ke on fotografez lu, pose el komisis me por akompanar lu che la **fotografisto** ⁽²⁰⁾. Pos la dejuno, ni iris aden la **laboreyo** di l'artista, che qua ni koaktesis sat longe vartar. Por okupar ni, ni REGARDIS la **portreti** ⁽²²⁾ pendanta an la muro.

Kande esis nia foyo, la laboro ne duris longe, e quik kande mea amiko finis pozar avan la **fotografilo** ⁽²¹⁾, ni decensis.

8. — Sur l'unesma etajo, ni vidis tra la pordo dil **kuafisto** ⁽²³⁾, olqua esas apertita, lua garsono qua tondis la hararo di kliento.

Arivinte en la strado, ni pasis avan la **tabak-vendeyo** ⁽²⁴⁾. Ioannes esis tante amuzata da la reda **lanterno** ⁽²⁵⁾ e la **grosa pipo** qua esas uzata kom **insigno** ⁽²⁶⁾, ke il kolizionis kun du olda siori qui konversis **sniflante tabako** ⁽²⁷⁾.

LA KUKIFERIO.

9. — La omnalanda **banko-bilieti** e **monet-peci** expozita en la **vetrino** dil **kambiisto** ⁽²⁹⁾ kelkainstante atraktis nia atenco, ma pro ke esis la kloko repastetar, ni eniris che la **kukifisto** ⁽³¹⁾ sen haltar plu longe.

10. — Vidante omna **friandaji** quin kontenis la magazino, **kuki**, **miel-kuki**, **bisquiti** ed omnasorta **bonboni**, ni ne facile povis selektar. Fine Ioannes selektis la **krem-kuki**, e me prenis nur mikra **ceriz-tarto**, nam la sukraji **dolorigas mea denti**, e me tote ne deziras irar tro ofte vizitar la **dentisto** ⁽³⁰⁾.

MASHINO-SKRIBADO.

11. — Por montrar a mea amiko **skribo-mashino** pri qua il audabis parolar, ma quan il ne konocis, ni eniris la **skribo-chambro** ⁽³²⁾ di mea **kuzulo** ⁽³⁴⁾. Ni trovis ilu diktanta sua letri a sua **sekretario** ⁽³⁵⁾ qua esas **stenografisto**. Apene kande letro esis finita, **mashin-skribisto** ⁽³³⁾ rikopiis olu per sua mashino. Dezirante ne interruptar la okupesi di mea parento, ni restis che lu nur dum kelka instanti.

12. — Sub la kontoro di mea kuzulo, habitas granda **horlojo-juvelisto** ⁽³⁷⁾ qua esas pluse

orlaboristo. Lua splendida magazino kontenas multa **horloji**, **pendul-horloji**, **posh-horloji**, **kateneti** e precoza **juveli**, exemple **perlo-koliarri**, ora **braceleti**, **orel-ringi** e **fingro-ringi** ornita per **lapidi** e **diamanti**. Un de la vetrini esas aparte rezervita por la **oraji** e kontenas importanta kolektaĵo de arjenta **manĵilari**.

13. — Turnante ye l'angulo di la strado, me remarkis ke on chanjabis la **plako** ⁽³⁶⁾ pozita proxim la **numero** di la domo. Me esis laute diconta mea remarko, kande la joyoza soni di **la** militistal muziko esis audata. Ni kureskis renkontre a la regimento, sen reflektir ke **lu** esis pasonta avan la magazini dil **chapelisto** ⁽³⁹⁾ e dil **gantisto** ⁽⁴⁰⁾, e ke ni esabus tam bone lokizita por vidar olua defilo restante avan la vetrino dil **optikisto** ⁽³⁸⁾, tote provizita per

naz-binokli, orel-binokli e lorneti.

MARCHO-DEFILO.

14. — Avan la **regimento** ⁽⁴¹⁾ marchis la **tamburestro** ⁽⁴²⁾ sequata da la **tamburisti** ⁽⁴³⁾, la **klarionisti** ⁽⁴⁴⁾ e la tota **muzikistaro**. La **generalo** ⁽⁴⁵⁾ qua esis sur la placo kun sua adjutanto, esis haltinta proxim la **aquo-spricilo** ⁽⁴⁹⁾ di la **fonteno** ⁽⁴⁸⁾, por asistar la **defilo**.

La **stab-oficiri** ⁽⁴⁶⁾, la **kolonelo** e la **lietnanto-kolonelo** salutis lu per espado. La **mayori** esis avan sua **batalioni** ⁽⁴⁷⁾ e singla **kapitano** komendis sua **kompanio**, dum ke la **lietnanti**, **sublietnanti** e **suboficiri** okupis sua kustumata plaso apud sua viri.

15. — Multa pasanti grupeskbis sur la **voyo-kruco** ⁽⁵⁰⁾; la **komercisti**, la **parapluvisto** ⁽⁵¹⁾, la **tintisto** ⁽⁵³⁾, l'**armifisto** ⁽⁵⁴⁾ ekiris por vidar la **soldati**. Omna vehili, **fiakri** ⁽⁵²⁾, **maestro-veturi** ⁽⁵⁷⁾ ed anke l'**aroz-fudro** ⁽⁵⁶⁾, garis su alonge la trotuaro.

CENI AN LA STRADO.

Komerco-voyajisto ⁽⁵⁵⁾ portanta per manuo sua **specimenal buxi**, rapide transiris la strado, e la personi sidanta sur l'**emperialo** ⁽⁵⁹⁾ dil **omnibuso** ⁽⁵⁸⁾ riturnis su por juar la vidindajo. Kompatinda **kantero vagera** ⁽⁶⁰⁾ kun sua **turnorgeno** ⁽⁶¹⁾ mustis interruptar sua **kansono**, nam la bruisado dil tamburi kovris lua voco.

16. — Kande la **regimento** arivis avan la **stof-komerceyo** ⁽⁶⁴⁾ la **sutistini** ⁽⁶³⁾ e la **taliorri** ⁽⁶²⁾ livis sua **suto-mashini** e sua laboro por REGARDAR tra la fenestro. La **komercisto** ⁽⁶⁵⁾, qua jus pozabis nova **kostumi** ⁽⁶⁶⁾ an sua **estaleyo**, devis pozigar interne la **drapaji** ⁽⁶⁷⁾ e la **telaji** instalita sur la trotuaro, proxim la **kloak-aper-turo** ⁽⁶⁸⁾, time ke la turbo renversos li, mem olda **kolportero** ⁽⁶⁹⁾, de qua pordistino marchandis kalzi, esis koaktata enirar koridoro por finir sua vendo.

Ni akompanis la **regimento** til la **kazerno**, e, tre kontenta pri nia jornedo, ni retrovenis ye la horo dil dineo.

DIVERSA KOMERCI E PROFESIONI.

17. — En la sequanta dio, mea patrulo pro-

L'imprimisto esas anke **libristo** ⁽⁷⁰⁾ (=libro-vendisto), **editisto**, **papervendisto** e **bindisto**. Il instalis sur l'unesma etajo la **redakteyo** ⁽⁷¹⁾ dil jurnalo, ed anke la **grabeyo**, en qua laboras la **litografisti** ⁽⁷²⁾ e la **kupro-grabisti** ⁽⁷³⁾, fine la **komposto-laboreyo**, en qua esas la **imprim-laboristi** ⁽⁷⁴⁾. L'imprimeyo ⁽⁷⁵⁾ propre dicata, la **imprim-presili** e la diversa mashini esas sur la ter-etajo.

IOANNES FACAS TRE MULTA QUESTIONI.

18. — Ekirante l'imprimerio, Ioannes tre astonita haltis avan mikra vitrizita buxo pozita sur kolono, kontre la **mercereyo** ⁽⁷⁷⁾ e questionis por quo ol uzesas. Mea patrulo explikis ad ilu, ke ol esas **incendio-avertilo** ⁽⁷⁶⁾. Cetere omno, en la urbo, esis por mea amiko, astonivo, de la simpla **ston-fonteno** ⁽⁷⁸⁾ e la lejera **porto-triciklo** ⁽⁸⁰⁾ duktata da **grumo** ⁽⁷⁹⁾ kun livreto, til la **posto-veturo** ⁽⁸¹⁾.

19. — Dum ke mea patrulo kelkinstante livis ni por parolar kun l'**imposto-kolektisto** ⁽⁸³⁾, qua haltabis por konversar kun **advokato** ⁽⁸²⁾ e **notario** ⁽⁸⁴⁾, ni amuzis ni sequante per la okuli la cirkulado sur la strado. La maxim diversa personi pasis avan ni : **kukista garsono** ⁽⁸⁵⁾, portanta en korbo **pasteto** splendida, venis dop **vesto-vendisto** ⁽⁸⁶⁾; **lantern-acendisto** ⁽⁸⁷⁾ esis konversanta kun **gasisto** ⁽⁸⁸⁾, **regulierino** ⁽⁸⁹⁾ tenanta manue orfanino esis retroiranta aden sua kuvento.

20. — Ye l'instanto kande mea patrulo rajuntis ni, Ioannes ridegis, vidante la sordida vizajo e la stranja vestizuracho di du **kamenskrapisti** ⁽⁹¹⁾ tote fuliginoza.

21. — Me volis komprar de la **buketistino** ⁽⁹²⁾ planto por mea matro, ma mea patrulo remarkigis da me, ke ol esus tre pezoza por kunportar e ke esus preferinda akquirar **oranj**i. Ni proximeskis a la **vendistino** ⁽⁹⁴⁾ e kande la **edukistino** ⁽⁹³⁾, qua esis selektanta por sua edukatulo, finis sua kompro, ni igis servar ni.

22. — Retrovenante a la hemo, ni renkontris plura konocati : olda amikino di mea familio, elqua apogis la brakio sur sua **kompana siorino** ⁽⁹⁵⁾, l'**injeniero** ⁽⁹⁶⁾ pri la ponti e voyi, ed un de mea kuzini kun lua **infantala gardistino** ⁽⁹⁸⁾.

Pose ni renkontris la **chapelistino** ⁽⁹⁷⁾ di mea matro e du **monaki** ⁽⁹⁹⁾ stranjera a la urbo, qui adiris ni por questionar mea patrulo pri la voyo a la staciono.

TABELO N° 15

LA MERKATO. — LA MANJEBLI.

1. — La maxim multa komercisti qui livras a ni la vari necesa por nia nutrado su asemblas sub la **halo** ⁽¹⁾ dil **kovrita merkato** od en la vicina stradi.

2. — La **porko-karnisto** ⁽²⁾, qua vendas **shinko** ⁽³⁾, **sango-sociso** ⁽⁴⁾, **sociseti** ⁽⁵⁾, **trip-sociseti** ⁽⁶⁾ e **lardo** ⁽⁷⁾, stacas proxim la **butro-e fromajo-vendistino** ⁽⁸⁾, di qua l'estaleyo esas provizita per **Holandana fromaji** ⁽⁹⁾ kun reda krusto, per **Camembert-fromaji** ⁽¹⁰⁾, per **Gruyère-diski** ⁽¹¹⁾ e per fresha **butro-bloki** ⁽¹²⁾.

3. — Avan elca, **legum-vendistino** ⁽¹³⁾ pro-
pozas a sua klientini bela **tomati** ⁽¹⁴⁾, **flor-
kauli** ⁽¹⁵⁾, **salado** ⁽¹⁶⁾, **kap-kauli** ⁽¹⁷⁾, **kukurbi-
ti** ⁽¹⁹⁾, **meloni** ⁽¹⁸⁾ e mem **fungi** ⁽²⁰⁾. Ma **bir-gar-
sono**, qua haltigis sua **livro-veturo** ⁽²¹⁾ kargita
per **bir-bareli** ⁽²²⁾, precize avan elua estaleyo,
impedas elua klienti proximeskar. Gardenis-
tino kunportas ad elu korbedo de **artichoki** ⁽²³⁾.

VENDADO E KOMPRADO.

4. — En la merkato, l'animo esas granda,
nam arivis la kloko dil **auciono-vendo** ⁽²⁴⁾. La
domo-mastrini ⁽²⁶⁾, qui venas adibe por sua
kompri, haltas pasante avan la butikoj di la
trip-vendistino ⁽²⁵⁾, por komprar **stomak-tripi**
o **bovyun-kapo**.

5. — Grasoza **koquistulo** ⁽²⁷⁾ marchandas tre bel **atuno** che la **fish-vendistino** ⁽²⁸⁾ qua segun sua arbitrio plu altigas sua (vendo-)preci. El recevis granda quanto de **anguili**, **solei**, **truti** e **karpi**. Elua **moruo** e **musli** esas tre fresha.

CHIPA E CHERA VARI.

6. — La **pultro-vendistino** ⁽²⁹⁾, instalita proxim elu, esas tre konciencoza. Kande el vendas **dindo**, **ganso**, **anado** o simpla **hanyuno**, el postulas nur la justa preco.

7. — Ye l'angulo di la placo, sur l'unesma etajo, de poka tempo, esas instalita **tel-ven-distio** ⁽³⁰⁾ che qua la komprantini esas sempre certa trovar tre bela sortaro de **tablo-tuki**, **bok-tuki**, **avantali** e **vishili**. Sur la sama etajo, **kultelisto** ⁽³¹⁾ instalis sua laboreyo. Il akutigas la **kulteli** di la vendistini en la halo e fabrikas por la gardenisti **serpi** ek la maxim harda **stalo**.

LA SPICARO.

8. — Sub ilua laboreyo, de poka tempo, esas apertita granda magazino di nutrivi. Ja lu ne plus esas la simpla e neimportanta **spic-venderio** ⁽³²⁾ olima, qua nur vendis la komunuza vari, **teo** ⁽³³⁾, **chokolado** ⁽³⁴⁾ **bloka sukro** ⁽³⁷⁾ e **sapono** ⁽³⁸⁾. Ibe on vendas irga varo, **kra-kanta kuki**, **konservaji** ⁽³⁵⁾, **liquori** ⁽³⁶⁾, **rumo**, **konyako**, **kirsho**, **aniz-liquoro** e **kuracao**. Ibe on trovas vildo : **leporo** ⁽³⁹⁾, **turdi** ⁽⁴⁰⁾, **perdriki** ⁽⁴¹⁾, **qualii** ⁽⁴²⁾, **sovaj anado** ⁽⁴³⁾ o **fazano** ⁽⁴⁴⁾, tam facile kam exotika frukti tal quala **banani** ⁽⁴⁶⁾ ed **ananasi**.

9. — Spicista **garsono** ⁽⁴⁵⁾ tre komplezema, esas pronta por donar to quon on deziras : **konfitajo** ⁽⁴⁷⁾ riba o quinga, **graso** ⁽⁴⁸⁾, **kukombreti** ⁽⁴⁹⁾ o salizita **sardini** ⁽⁵⁰⁾.

To esas tre oportuna por la **klientini** ⁽⁵¹⁾, qui trovas, apud la maxim komunuza vari, la premici maxim rara e la frukti maxim saporoza : sukoza **piri** ⁽⁵²⁾, **pruni** ⁽⁵³⁾, **vitberi** ⁽⁵⁴⁾, **persiki** ⁽⁵⁵⁾, **mandeli** ⁽⁵⁶⁾ e **nuci** ⁽⁵⁷⁾.

LA KLIENTARO.

10. — La **rizo** ⁽⁵⁸⁾ e la **lensi** ⁽⁵⁹⁾ esas apud la kesto dil fumizita **haringi** ⁽⁶⁰⁾; la **terpomo** ⁽⁶¹⁾ e la **fazeolo** ⁽⁶³⁾ esas vicina al **pomi** ⁽⁶²⁾, **figi** ⁽⁶⁴⁾, **sika pruni** ⁽⁶⁵⁾ ed **avelani** ⁽⁶⁶⁾. On trovas en ta magazino fresha **ovi** ⁽⁶⁷⁾ ed **olivi** ⁽⁶⁸⁾; pro to **korbi** ⁽⁷⁰⁾ e **provizo-reti** ⁽⁷³⁾ esas rapidege plenigita.

11. — La **kafeo** ⁽⁷²⁾ di ta bonega firmo aquis, inter la **servistini** ⁽⁶⁹⁾ e la **koquistini**, justa reputo, nam la olda **spicisto** ⁽⁷¹⁾ ipsa maxim sorgoze torefaktas olu.

LA SPEKTAJI.

12. — Ne omni adiras la merkato por provizar su. En la pitoreska cirkulado sur la stradeto qua duktas a la halo, on vidas la maxim diversa personi. Apud afabla **bucho-servisto** ⁽⁷⁵⁾, qua pulsas avan su **brueto** ⁽⁷⁴⁾, yen du permisaria soldati tote fiera vidigar sua brilant uniformo : la **husaro** ⁽⁷⁶⁾ kun blua **dolmano** e **plumoza chako**, e la **zuavo-kaporalo**, kun bracho bufanta e kapkovrita per **fezo**.

13. — La **panifisto** ⁽⁸⁰⁾, qua stacas an la solio di la **paniferio** ⁽⁷⁸⁾ jus petrasis la pasto di sua **pano** ⁽⁷⁹⁾ e retroprenis del forno la **krecenti** ⁽⁸¹⁾, la **semli** ⁽⁸²⁾ e la **disko-pani** ⁽⁸³⁾ qui esas en la vetrino.

14. — Super la paniferio lojas habila **linjistino** ⁽⁸⁴⁾ qua employas plura **brodistini** ⁽⁸⁵⁾. Apud elu habitas **lav-glatistino** ⁽⁸⁶⁾, qua amilizas la **linjaro** ⁽⁸⁸⁾ pos lavir e sikigir ol, e qua glatigas lu per **glatigilo** ⁽⁸⁷⁾.

KARNO, FISHI E LEGUMI.

15. — En la **karnerio** ⁽⁸⁹⁾, situata sur la teretajo, on vendas omnasorta **karni**, **muton-karno** ⁽⁹⁰⁾, **bov-karno** ⁽⁹⁴⁾ o **bovyun-karno** ⁽⁹²⁾ kom **muton-kruri**, **bifsteki**, **rostaji** e **kotleti**. La **bucho-garsono** ⁽⁹³⁾ dissekas ta omna karni ed aparte pozas la **medul-osti** ⁽⁹⁶⁾. Ye la pordo di la karnerio esas **ostro-vendistino** ⁽⁹⁷⁾ qua vendas **ostri** ⁽⁹⁸⁾. El apertas oli se on deziras lo.

16. — Ta omna komercisti pagas patente o plaso-taxo; pro to la **policisto** ⁽¹⁰⁰⁾ senkompate persekutas la kompatinda **legum-kolportistini** ⁽⁹⁹⁾ qui konkurencas li disportante per sua vetureti **karoti**, **rafaneti**, **napi**, **poreli** od **asparaga fasketi**, **fresha pizi**, **spinati**, **oxalo**, **kreso** e **petroselo**.

ATENCEZ LA POLICISTO !

17. — La puero qua vendas **alio** ⁽¹⁰¹⁾ ed **onyoni**, tre bone savas, ke anke lu, ne darfas

vendar sua vari proxim la merkato. Il fugas, kurante kun risko renversor la korbo de **krabi**, **kankri** e **kreveti** di la **vendisto** ⁽¹⁰²⁾ di **langusti** e **homardi**.

18. — Omni agitas su e bruisegas; ma to ne impedas audar klare la voco dil kolportanta **vitristo** ⁽¹⁰³⁾, nek la klamo dil **karbonisto** ⁽¹⁰⁴⁾ qua jus livis por kelka instanti sua chareto por livrar **karbona sakedo** ⁽¹⁰⁵⁾.

TABELO N° 16

LA GRANDA MAGAZINO. — LA BAZARO.
LA LUDILI.

1. — La nov yaro proximeskas. La granda magazini preparis sua estaleyi de **ludili** ⁽¹⁾ e novyaral donaci.

Me demandis de mea avulo, ke il duktez me aden la bazaro por vidar ta bel expozeyo, ed il konsentis lo.

2. — Unesme ni haltis avan bel armo-skudi, qui kontenas **fusilo**, **kepio**, **sabro**, **espado-zono** e paro de **epoleti**, o **kasko**, **kuraso** ⁽³⁾ e **pistolo** ⁽⁴⁾. To omna interesis me multe plu kam la **lum-projektili** ⁽²⁾.

BELA VIDAĴI.

3. — En la sama fako esis **facionero** ⁽⁵⁾ en sua **garito** ; il semblis facionar avan tota menagerio kartona. Quante multa animalo esis ibe : **Papagayo** ⁽⁶⁾ sur sua perchilo, **rinocero** ⁽⁷⁾ kun korno sur la nazo, **rentiro** ⁽⁸⁾, **strucho** ⁽⁹⁾, **simio** ⁽¹⁰⁾ krokanta nuco, **foxo** ⁽¹¹⁾ forportanta hanino, **krokodilo** ⁽¹²⁾ beanta per enorma maxilo, **kamelo** ⁽¹³⁾, eleganta **levriero** ⁽¹⁴⁾, **pantero** ⁽¹⁵⁾, pose du bestio quin me ne konocis e qui esas, segun dico, **vizelo** ⁽¹⁶⁾ e **hieno** ⁽¹⁷⁾. Anke ibe esis **leopardo** ⁽¹⁸⁾ e **volfo** ⁽²¹⁾; tote proksime esis miniona **rateto** ⁽¹⁹⁾ e mikrega **museto** ⁽²⁰⁾ kauchuka. Laste **hipopotamo** ⁽²²⁾ e **dro-**

medaro ⁽²³⁾ giboza finis la kolektajo. Me restabus ibe dum plu multa hori se ne esabus apude splendida kampeyo plena de **plomba soldati** ⁽²⁹⁾ qua atraktis mea atenco.

SOLDATI E MILITO.

4. — Mea avulo, qua esas **invalida** ⁽²⁴⁾ e qua devis livar l'armeo pro **vunduro** qua igis lu obtenar la **militistala medalio**, tre prizas naracar a me la **kampanii** en qui il partoprenis. Il esis felica explikante la diversa movadi di la mikra armeo miniatura. Grupo de vera soldati vizitanta la bazaro : **jenio-soldato** ⁽²⁵⁾, **Alpala-chasero** ⁽²⁶⁾ kapkovrita per **beredo**, **mayor-serjento** ⁽²⁷⁾ di infantrio e **artilrio-serjento** ⁽²⁸⁾ kun ora **galono** sur maniko, haltis proxim ni por askoltar la expliki.

5. — Mea avulo, tote fiero, pro ke il havis tante brilanta audantaro, improvizis kompleta batalio-plano.

La fortifikita urbo, kun sua **rempari** e **fosati**, esis siejata da l'armeo **enemika**, qua, pos longatempa **bombardado**, esis pronta por **asaltar**. Ma la **siejati** koaktata pro la hungro, probabis **ekasaltar** a la **kampeyo** dil **siejanti**. Pos repulsir l'**atako** per obstinanta **kombato** cirkum la **tendaro**, la **vinkinta** siejanti lansas sua **eskadroni** por persequar la **vinkita** atakinti. Ici **retretis** kovrante la **kombat-agro** per **mortinti** e **vunditi**. **Kamilisti** forportis ta lasti aden l'**ambulanco** por flegigar li da la **kirurgiisto**.

Malgre la heroala rezisto di kelka **batalioni** qui formacabis **quadrato**, la **vinkeso** esis kom-

pleta, la cetero dil armeo **fugis**, livante multa **kaptiti**. L'ennemiko iris parfacor sua **vinko** okupante la urbo. Forsan to esos la fino di la kampanio e, pos **armistico**, esos posibla signatar **paco-kontrato**.

DONACAJI POR NOVYARO.

6. — La yuna soldati, qui ridis askoltante la pitoreska naraco dil veterano demandis de lu kelk altra expliki. Pri me, me cirkumiris la vendeyo por REGARDAR bel **arbalesto** ⁽³²⁾ ed **arko** ⁽³³⁾ kun lua **flecho** ⁽³¹⁾. Ibe me trovis altra kolektajo de bestii : du **uceli kantera** ⁽³⁴⁾ : automata **naktigalo** e **silvio** kantanta per tota fauco, e serio de stranja bestii : **vespertilio** ⁽³⁵⁾, **boao** ⁽³⁶⁾, **tortugo** ⁽³⁷⁾, **mar-hundo** ⁽³⁸⁾, **baleno** ⁽³⁹⁾ e **sharko** ⁽⁴⁰⁾ bodrucha.

7. — Me ne longe haltis por kontemplar li, nam me videskis lo revata : belega **marionet-teatro** ⁽⁴¹⁾ kun splendida **dekoruri** e ravisanta **kurteno** reda. Sur la **ceno**, du aktori semblis plear **rolo** en tre interesanta **teatrajo**, nam la mikra **spektanti** kartona instalita en la lojii o sidanta sur la **stulegi** ed en la **partero** dop l'**orkestro-chefo**, aplaudis vivace.

Regretinde, ta teatro kustis tre chere.

8. — Cetere, selektar la ludili esis desfacila, nam en la vetrini esis amasita omnasorta ludili : **Arlekino** ⁽⁴²⁾, **Pulchinel** ⁽⁴³⁾, **Pierrot** ⁽⁴⁴⁾, **otusi** ⁽⁴⁵⁾ brandisanta la ali, siflera **merli** ⁽⁴⁶⁾, aboyera **pudeli**, **fonografilo** ⁽⁴⁷⁾ e ludili di **pacientes**. Un de ca ludili tre amuzis me : ol

reprezentis **navala kombato** ⁽⁴⁸⁾ en qua **navo** esis atakata da **pirati** proxim lando plantacita per **kokosieri**.

9. — Me povis tre facile kontemplar ta omna marveli, nam nur poka personi asistis en la magazino, apene kelka flaneri, **dragono** ⁽⁴⁹⁾ ed **inkasisto** ⁽⁵⁰⁾ qua prizentis **trato** che la chefa **kaso** ⁽⁵¹⁾.

10. — Me questionis mea avulo pri l'uzo di la libri pozita sur tabuli dop la **kasistino** ; il respondis a me ke li esas **kontado-libri**.

GAPADO CIRKUM BUTIKO.

11. — Livante la fako di la ludili, ni adiris la seliferio donar regardo a la **seli** ⁽⁵³⁾, **estribi** ⁽⁵⁴⁾, **bridi** ⁽⁵⁵⁾, **morsi** ⁽⁵⁶⁾ e **kravachi**. Dum ke la **fakestro** ⁽⁵⁷⁾ donis kelk informi a mea avulo, me iris REGARDAR l'estaleyo di la **porcelani** e **kristali** ⁽⁵⁸⁾ ube esas bela **saladuyi** e delikata **tekruchi** ⁽⁵⁹⁾.

12. — Por irar sur l'unesma etajo, ni pasis dop la vetrino dil **korseti** ⁽⁶⁰⁾, apud la kalzovendeyo, ube esis estalita tre bela **kalzoni** ⁽⁶³⁾. Proxime, **komizino** ⁽⁶¹⁾ igis selektar da **komprantino** ⁽⁶²⁾ bel silka **texuri** ⁽⁶⁴⁾.

Acensante per l'eskalero, me remarkis ke la magazino esas dekorita per Japoniana **linterni** ⁽⁶⁵⁾, **parasuni** ⁽⁶⁶⁾ e grandega **palmieri** ⁽⁷⁰⁾.

13. — Sur l'unesma etajo, ne esis multo videnda; nur mobli (*), **ferkesti** ⁽⁶⁷⁾, **komodi** ⁽⁶⁸⁾

(*) Videz la tabelo N° 6.

infanto-veturi ⁽⁶⁹⁾. Ma l'ensembla vido dil magazino esis tre **amuzanta**.

14. — Ye nia pedi, me vidis la muzik-instrumenti : **harpi** ⁽⁷¹⁾, **gitari** ⁽⁷²⁾, **mandolini** ⁽⁷³⁾, **valvo-korneti** ⁽⁷⁴⁾, **klarioneti** ⁽⁷⁵⁾, violini kun lia **arketo** ⁽⁷⁶⁾ e mem **tamburego** ⁽⁷⁷⁾. Kelke plu fore, an la paper-fako, **studento** ⁽⁷⁸⁾ marchandis de la **komizo** ⁽⁷⁹⁾ kayeruyo. Proxim li, me distingis bel **alfabet-libro** ⁽⁸⁰⁾.

Meze dil magasinio esis erektita alta **Kristnasko-arboro** ⁽⁸¹⁾ tote provizita per bujii, kozeti ed omnasorta ludili : **ligna kavali** ⁽⁸²⁾, **pupei** ⁽⁸³⁾, e. c..

La **parfum-vendeyo** ⁽⁸⁴⁾ kun sua **dentifrici** e diversa **parfumi** difuzis tre bonodoro qua exhalas ad ni.

NI KOMPRAS KELKO.

15. — Pro ke mea avulo komencis judikar tro longa la tempo, ni decensis per la grand eskalero. Il kelke haltis avan **astronomio-tabelo** ⁽⁸⁵⁾ reprezentanta, il dicis a me, **kometi** ^(a), **lun-e sun-eklipsi** ^(b), vento-rozo kun la **quar punti kardinala** ^(c) (**Nordo, Sudo, Esto e Westo**), mapo di la du **mi-sferi** ^(d), la **planeti** ^(e) e la **sun-sistemo** ^(f). Me komprenis nulo en to omna, e me esis multe plu interesata da la galonizita livreo di **garsono livrista** ⁽⁸⁶⁾ qua pasis, e dal bela **ventizili** ⁽⁸⁷⁾ qui esis apud me, proxim la **monetuyi** ⁽⁸⁸⁾ e la **portfolii** ⁽⁸⁹⁾.

16. — Me anke admiris sur la estaleyo **plumi** ⁽⁹⁰⁾, e **zono-bukli** ⁽⁹¹⁾, la bela **flori artificiala** ⁽⁹⁴⁾ gracioze aranrita en korbi. La **violi**, **jil-**

flori, **hiacinti** ⁽⁹⁵⁾, **geranii** ⁽⁹⁶⁾, **lilii** ⁽⁹⁷⁾ e **kapuchini** ⁽⁹⁸⁾ esis tre bone kopiita.

DONACAJO DE MEA AVULO.

17. — Me preĝis mea avulo komprar por me un de la **dento-brosili** ⁽⁹²⁾ qui esis en buxo apud **har-pingli** ⁽⁹³⁾. Il konsentis e me iris ipsa pagar mea kompraĵo an la kaso, proxim qua on preparis importanta **expediaĵo** ⁽¹⁰⁰⁾ por **kliento** ⁽⁹⁹⁾.

18. — Subite leĝera trublo eventis inter la personi haltinta proxim l'artala **bronzaji** ⁽¹⁰¹⁾. **Furtisto** ⁽¹⁰²⁾ esis ĵus kaptita, en sua delikto, da **inspektisto** ⁽¹⁰³⁾, dum ke il probis spoliar ulu. On sorgis venigar policisto por **arestar** lu, e ĵus kande ni ekiris, la deliktinto esis duktata aden la karcero.

TABELO DIL KONTENAJO

	<i>Pages</i>
AVIZO	3
Tabelo 1. — La skolo. — La liceo. — La doco- chambro	5
Tabelo 2. — La homala korpo. — L'amuztempo. — La ludi	11
Tabelo 3. — La puereso. — (Bapto-ceremonio en vilajo)	17
La yuneso (publika festo)	20
Tabelo 4. — La evo-matureso (la mariaj-festino)	24
La oldeso (aniversario dil avulo)	27
Tabelo 5. — La domo e lua konstrukto	30
Tabelo 6. — La internajo dil domo. — La moblaro. La nutrado. — La lumizado	37
Tabelo 7. — La vilajo (vintre)	47
La rustika domo (printempe)	51
Tabelo 8. — La rekolto (somere)	55
La vit-rekolto (autune)	58
Tabelo 9. — La monto, la baln-urbo	61
La foresto, la chasado	64
Tabelo 10. — La maro, la portuo	68
Tabelo 11. — La urbo e lua monumenti. — L'in- cendio	75
Tabelo 12. — La staciono. — La fervoyi	80
Tabelo 13. — La hotelo, la restorerio, la kafeerio	85
Tabelo 14. — La strado, la komercisti	89
Tabelo 15. — La merkato, la manjebli	96
Tabelo 16. — La granda magazino, la bazaro, la ludili	101

Pour l'Enseignement pratique des Langues vivantes

les " T. A. D. "

Tableaux Auxiliaires Delmas

sont employés dans plus de :

8,000 Ecoles du Monde entier

Des milliers de références, que nous tenons à votre disposition, montrent que la « Collection des T. A. D. » est l'auxiliaire indispensable de toute méthode d'enseignement des Langues vivantes, quel que soit le Programme Officiel imposé.

Pour le Professeur en Classe

16 Tableaux Muraux en Couleurs

de dimensions de 90 × 120 centimètres

permettent au maître :

de **fixer l'attention de tous ses élèves** sur un sujet de cours oral, l'image représentée sur le Tableau;

d'énoncer **les mots** avec leur prononciation correcte en montrant **l'objet** qu'ils représentent;

Les Elèves **entendent** et **voient** et **apprennent** ainsi, agréablement et avec beaucoup plus de facilité, le **vocabulaire** et la **prononciation** et insensiblement, automatiquement l'emploi des **mots** dans la phrase, l'emploi des verbes.

Réduction du Tableau Mural n° 12 « LES VOYAGES »
 Dimensions du Tableau Mural : 90 centimètres sur 120 centimètres.

Le Maître peut, suivant sa méthode et ses idées personnelles, suivant les progrès des élèves, développer comme il le juge utile les sujets fixés sur les 16 Tableaux qui représentent :

- N° 1. — L'Ecole, le Lycée, la Classe, les Nombres.
2. — La Récréation, les Jeux, le Corps humain.
3. — Enfance et Jeunesse : *Le Temps, l'Age, la Famille.*
4. — Age mûr et Vieillesse : *Le Vêtement, la Santé.*
5. — La Maison et sa Construction, les Corps de métiers, les Ouvriers, les Outils.
6. — L'intérieur de la Maison, les Pièces et Meubles, la Nourriture, la Vie de Famille.

7. — Le Village en Hiver, la Maison rustique au Printemps, les Métiers divers.

11. — La Ville, *Vue d'ensemble, Rues, Moyens de Communication, Monuments, etc.*

12. — Les Voyages, le Chemin de fer, les Bateaux, etc.

14. — La Rue et les Commerçants, etc.

15. — Le Marché, les Comestibles.

16. — Un Grand Magasin, les Objets de toutes sortes.

Une même collection des Tableaux Muraux peut servir pour tous les Professeurs de Langues Vivantes d'un même Collège.

Pour l'Elève, à l'Etude ou chez lui

Deux Cahiers Portatifs

de dimensions 24 × 32 centimètres

contenant:

la **reproduction réduite** et en noir des 16 Tableaux Muraux;

les **vocabulaires ou listes de mots** correspondant aux Tableaux avec les chiffres correspondant aux objets représentés,

permettent à l'Elève qui a appris en classe les mots, leur prononciation, d'en acquérir **l'orthographe correcte** et de faire, d'après ces Tableaux et Vocabulaires, **les devoirs** indiqués par le Professeur.

Ces Vocabulaires sont édités en Français, Anglais, Allemand, Espagnol, Italien, Russe ou Flamand.

Pour le Maître et l'Elève

Le " Livret explicatif des T. A. D "

contenant la *description complète* des 16 Tableaux avec emploi des mots, des verbes, etc., est :

avant le Cours, le *Guide du Maître*;

après le Cours, le *Livre de Lecture de l'Elève*.

Comme pour les Vocabulaires, un Livret explicatif est édité dans chacune des Langues ci-dessus indiquées.

Pour l'enseignement de la Langue Française, la « Collection des T. A. D. » a édité un :

Cours Pratique d'Enseignement de la Langue Française

aux Étrangers

par la Méthode Directe et d'après les Tableaux Auxiliaires Delmas.

Ce Cours est complet (vocabulaire et grammaire), en quatre livres intitulés :

Mon	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Premier} \\ \text{Deuxième} \\ \text{Troisième} \\ \text{Quatrième} \end{array} \right\}$	Livre de Français
-----	---	-------------------

par M. E. Rochelle,
Professeur au Lycée de Bordeaux.

Demandez aux

Tableaux Auxiliaires Delmas

6, Place Saint-Christoly, **Bordeaux (France)**

des **spécimens**, **tarifs** et tous renseignements complémentaires.

Ils vous seront adressés gratuitement et sans engagement de votre part.

IMPRIMERIE DES TABLEAUX AUXILIAIRES DELMAS
6, Place Saint-Christoly, 6
BORDEAUX-FRANCE

1926